

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KENTTE İKİ GÖÇEBE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bengi GÜLDOĞAN

Mimarlık Anabilim Dalı

Mimari Tasarım Yüksek Lisans Programı

NİSAN 2013

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KENTTE İKİ GÖÇEBE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Bengi GÜLDOĞAN
(502091045)**

Mimarlık Anabilim Dalı

Mimari Tasarım Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Arzu ERDEM

NİSAN 2013

İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün 502091045 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi **Bengi GÜLDOĞAN**, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı “**KENTTE İKİ GÖÇEBE**” başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Arzu ERDEM**

İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Prof. Dr. Ferhan YÜREKLİ**

Maltepe Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Sait Ali KÖKNAR

İstanbul Teknik Üniversitesi

Teslim Tarihi : **17 Aralık 2012**

Savunma Tarihi : **29 Nisan 2013**

Nevriye Hanım ve Zaide'ye,

ÖNSÖZ

Tez süreci boyunca destekleriyle her zaman yanımda olan sevgili aileme ve arkadaşlarıma, desteği, eleştiri ve katkıları için danışmanım Prof. Dr. Arzu Erdem'e, jüri üyeleri Prof. Dr. Ferhan Yürekli ve Öğr. Gör. Sait Ali Köknar'a teşekkür ederim.

Nisan 2013

Bengi Güldoğan
(Mimar)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
ÖZET.....	xv
SUMMARY	xvii
1. GİRİŞ	1
1.1 Amaç	1
1.2 Yöntem ve Kurgu	2
2. ANLATI	3
2.1 Kavramlar	3
2.2 Hikayeler	4
2.2.1 Nevriye.....	4
2.2.2 Zaide.....	17
2.3 Sözlük.....	24
2.4 Çizelge.....	35
3. SONUÇ.....	37
KAYNAKLAR	39
EKLER.....	41
ÖZGEÇMİŞ.....	49

KISALTMALAR

TOKİ : Toplu Konut İdaresi

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1 : Nevriye Hanım ve Muzaffer Bey.....	5
Şekil 2.2 : Kuzguncuk	5
Şekil 2.3 : Saraylı Hayriye, Hanım Mahmut Bey ve Muzaffer	6
Şekil 2.4 : Nevriye Hanım, Pervin ve komşuları	7
Şekil 2.5 : Köşkün bahçesinde Mehmet'in işlettiği çay bahçesi.	8
Şekil 2.6 : Köşk plan.....	9
Şekil 2.7 : Asrom'da sünnet düğününde Nevriye Hanım ve Muzaffer Bey.....	9
Şekil 2.8 : Muzaffer Bey'in Kuzguncuk'ta son yılları.	10
Şekil 2.9 : Nevriye Hanım'ın Kuzguncuk'taki köşke ait tapusu	11
Şekil 2.10 : Caddebostan	11
Şekil 2.11 : Nevriye Hanım'ın manevi kızının adına yaptığı tapu	12
Şekil 2.12 : Caddebostan plan.	13
Şekil 2.13 : Caddebostan sahil düzenlemesi haberi, 1994.....	13
Şekil 2.14 : Caddebostan Maksim ve Migros, 1996.....	13
Şekil 2.15 : Küçükçekmece.	14
Şekil 2.16 : Küçükçekmece plan.	14
Şekil 2.17 : Nevriye Hanım'ın Küçükçekmece'deki evi.	15
Şekil 2.18 : Ken Yeang'ın Küçükçekmece kentsel dönüşüm projesi, 2006.....	15
Şekil 2.19 : Kanal İstanbul, 2013	16
Şekil 2.20 : Zaide, Heybeliada Sanatoryum'unda.	17
Şekil 2.21 : Sultanbeyli.....	17
Şekil 2.22 : Zaide ve Hilmi Sultanbeyli'de	18
Şekil 2.23 : Sultanbeyli, 1988.....	18
Şekil 2.24 : Zaide ve Hilmi Sltanbeyli'de	19
Şekil 2.25 : Suadiye plan	19
Şekil 2.26 : Suadiye'de kapıcı dairesi ve apartmanın sokağı.	20
Şekil 2.27 : Kurtköy.....	20
Şekil 2.28 : Kurtköy.....	21
Şekil 2.29 : Kurtköy'deki eve sonradan çıkılan kat.....	21
Şekil 2.30 : Kurtköy plan.....	22
Şekil 2.31 : İşgal cezası belgesi	23
Şekil 2.32 : Kurtköy, 2012.....	24

KENTTE İKİ GÖÇEBE

ÖZET

Bu tez, kentli hikayeleri ile kenti anlamaya çalışmakla ilgilidir. Üst bakışla kenti anlamak ya da anlatmaktan çok, yakın mesafeden bir bakışla üst bakışta görünmez hale gelen/önemsizleşen ‘*kentli*’yi ön plana çıkarmayı amaçlar. Hikayeler kentleşme sürecindeki değişimlere maruz kalan kentlinin, bu değişimlerin tetiklediği yer değişikliklerine, göçebelik durumlarına odaklanır. Göç, sadece başka bir ‘*kent*’e geliş ya da başka bir ‘*yer*’den gidişle açıklanamaz. Göçülen yer aynı kentin başka bir kıyası da olabilir. Bugünün büyük kentleri, kentlinin sürekli göçer konumunda olması ve dolayısıyla çok kültürlü kentli kolajının sürekli değişmesiyle de dönüşmektedir. Biri eski bir İstanbullu olan Nevriye Hanım, diğeri ise İstanbul’a sonradan göçle gelen Zaide’nin kentin farklı karakterdeki mekanlarında yerleşmeye çabalarırken, barınma pratikleri açısından, ne gibi direnme, uzlaşma ve tutunma yöntemleri geliştirdikleri araştırılır. Süreçlerinin büyük bölümüne bizzat tanıklık ettiğim hikayeler, karakterlerin kentte belirli yerlerde yerleşme-yaşama-terketme fragmanlarının biraraya gelmesinden oluşur.

İki farklı okuma ölçeği benimsenir: Ön planda iki ana karakter/aktörün bir noktada keşilen hikayeleri, arka planda kentin kentleşme eşikleri vardır. Hikayelerde öne çıkan kavram/olay/kurgu/süreç/nesne/kişileri anlamaya çalışmak ve bu süreçte kentin değişim/dönüşümü ile ilgili ipuçları bulmak hedeflenir. İstanbullu olmanın açılımları da keşfedilmeye çalışılır.

Tez üç bölümden oluşur: Giriş, anlatı ve sonuç. İlk bölümde tezin niyetleri ve yöntemi tartışılır, sınırlar ve kapsam belirlenir. Tez amacı doğrultusunda sözlü tarih anlatısı olma ve dolayısıyla sözlü tarih yöntemlerini benimseme durumundadır. Tezin bu özelliği, hikayeleri (narrative)’i görüşmeler, fotoğraflar, belgeler ve eşzamanlı, artzamanlı oluşlar/olaylarla desteklemeyi de gerektirir. Dolayısıyla hikayeler: tezin teorik altyapısını oluşturan kavramlar, hikayelerdeki durum ve aktörler hakkında bilgi veren sözlük, hikayelerdeki olayları/durumları, kente ait sistem, mekan, süreçlerle ilişkilendiren ve genel bir İstanbul kentleşme tarihi anlatısı olan çizelge ile desteklenir. Hikayeler, kavramlar, sözlük ve çizelge tezin ikinci bölümü ve ana metni olan anlatı bölümünün altbölümlerini oluşturur. Üçüncü bölüm ise bitirirken niyetleri bir daha tartışmayı hedefler. Nevriye Hanım ve Zaide’nin birey-konut-kent ilişkisi bağlamında, sabitlik-değişim, iç-dış, geçmiş-şimdi-gelecek arasında konumlanan durumlarını yorumlamaya çalışır.

TWO NOMADS IN THE CITY

SUMMARY

The thesis is about understanding the city through the experiences of the citizens. Instead of reading the city through the grand narratives, it aims to understand the relationship between the city and the citizen with a closer look. It aims to explore the individual experiences through the fast urbanization, top-down processes and homogenizing grand narratives on the urban transformation of the city-İstanbul. The stories of the two citizens form the starting point for the research. The main objective is the narration-documentation of how these individuals react, defend and exist through and within the interrelations of economic, social, cultural, physical transformations of the city. The stories focus on the nomadic situations of the relocating characters, in order to find a place to dwell in the city, through the urbanization process of İstanbul. The characters are, Nevriye Hanım; an old İstanbulite and Zaide who migrated to İstanbul in 80's. I personally witnessed an important part of the processes that are told in the stories.

The thesis consists of three parts; introduction, narrative and conclusion. In the introduction part, the intensions and the method is discussed, contents and the limits of the thesis are defined. The second part, narrative, consists of the two stories, a glosary and a timeline. The glossary defines some of the urban phenomena, concepts and situations that are refered to in the stories. The timeline attempts to situate the stories within the historical urbanization process timeline of İstanbul. It is suggested that the stories glossary and the timeline are read simultaneously. In the conclusion, the positions of these two women as actors in the city, are discussed. As the stories are narratives of oral history, methods of oral history are endorsed. The stories are supported by interviews, photographs, formal documents as with current and previous events. The thesis is an urban research of memory versus reality that combines the features of story-telling, investigating and archiving.

The first story is about an old İstanbulite, Nevriye Hanım. She was born in Üsküdar Kandilli-an old bosphorus village-in 1935. She marries to Muzaffer Özgen and moves to a mansion in Kuzguncuk at the age of fifteen, where Muzaffer Bey and his mother had been living together. The mother was one of the favourite concubines of Vahdettin- the last Sultan of the Ottoman Empire. She used to live in the Ottoman palace until she decided to get married and leave the Harem. The mansion in Kuzguncuk was given to her as a wedding present by the sultan. During the time Nevriye Hanım, Muzaffer Bey and his mother lived together in the mansion, they shared the house with some relatives, who came to İstanbul for short periods or with workers, that were employed to look after Muzaffer Bey's. The ground floor of the mansion was dedicated to those visitors. In 1981 Muzaffer Bey let the garden and a part of the ground floor of the mansion, to a restaurant called Aşrom. Mehmet, who was running the restaurant, became like a son to them in years. Nevriye Hanım was left alone in the mansion after the deaths of Muzaffer Bey and his mother. In the

meantime, Nevriye Hanım's step children of Muzaffer Bey's first marriage, decided to sell their share of the mansion to a rich businessman and also made Nevriye Hanım sell her share, too. The mansion is now renovated and is surrounded by a wall and cameras. Nevriye Hanım decided to move to a place that is close to her old friends and bought a house in Caddebostan in 1994. Caddebostan which used to be a residential suburb of İstanbul until the 50's, turned into one of the centers of the Anatolian side. During the time she lived there, some major urban changes happened, led by either the municipality, or private companies. The street next to her house was turned into a street of bars and clubs, chain restaurants and cafes were opened, the old and once popular casino was changed into a supermarket. Nevriye Hanım felt insecure because of the changing physical and social structure of the region. She started searching for some other place to live and decided to build an apartment, on a land that she owned in Küçükçekmece. Küçükçekmece was once considered as the outskirts of the city, a place where people went to spend time at weekends, but is now one of the most populated areas of İstanbul. She made a deal with a *müteahhit* that will build the apartment in 1996. but the *müteahhit* ran away, taking the money Nevriye Hanım had paid him for the construction. Nevriye Hanım had to finish the construction before she could sell the apartments. Nevriye Hanım currently lives in Küçükçekmece. Since she moved there, especially in the last years, there has been many rumours and attempts of urban transformation and regeneration projects for Küçükçekmece. The last project that is announced is Kanal İstanbul. Kanal İstanbul project which is considered as a disaster for the ecosystem of the region by the experts, will connect Marmara Sea to the Black Sea through the Küçükçekmece Lake. The land of her house that will be facing the canal will be of great value as it is announced that a new city-like region will be built around the canal.

The second story is about Zaide who migrated to İstanbul in 1985. She is actually from Kars- a city in the South-East of Turkey. She gets married to Hilmi, who migrated to İstanbul a few years ago and who was not even at his wedding because he was working in İstanbul at a construction. At first she went to İstanbul because she was sick. She stayed at a rehabilitation center in Heybeliada for three months. After she got well, Hilmi and Zaide moved to Sultanbeyli, to their relatives *gecekondu* for a short time. Sultanbeyli built as an informal region in 80's, by the migrant workers of industry nearby. They stayed there until the construction that Hilmi was working for finished. He found a job as a doorman in Suadiye, by the help his friend from Kars, who also work as doorman in Suadiye. They also brought their children from Kars. For seven years they worked for the apartment, they did the cleaning, maintaining, until they were unemployed in 1992. During those seven years, other than the apartment, Zaide went to many houses for cleaning, places that are close to or far from Suadiye. When they left Suadiye and moved to Kurtköy, Zaide kept on going to the houses, all around İstanbul, for cleaning. Hilmi started building the house in Kurtköy, a few years before they left Suadiye, so when they were unemployed, they could move to their own house, that Hilmi built on the land they bought from the mafia in Kurtköy. First they built a one storey house, but a few years later, Hilmi's family also migrated to İstanbul from Kars and their son got married. Hilmi had to build an upper floor. Zaide and the children had many troubles about living in Kurtköy when they first moved, in terms of transportation, social structure, etc. Kurtköy was also once the periphery of İstanbul, a no man's land. It started developing after 2000's. The development started with the second airport of İstanbul; Sabiha Gökçen, that was built and the development went further with the F1 racing pist, hotels, shopping malls, hospitals, housing projects etc. Today Zaide's

house is one of the six house neighbourhood that is stuck between the luxurious housing projects. They receive warnings from the municipality, as they are living on a valuable land without any formal document. They already started talking about finding some other place to settle in İstanbul.

1. GİRİŞ

"Quidam, bilinmeyendir; kentin isimsiz kullanıcısı ya da vektörüdür. Bir yerden bir diğerine yer değiştirmenin arkasındaki muğlak ve akışkan güçtür. Öngörülemez ve kışkırtıcı bir eylemseliktir." (Gausa, 2003)

Göç, sadece başka bir 'kent'e geliş ya da başka bir 'yer'den gidişle açıklanamaz. Göçülen yer aynı kentin başka bir kıyası da olabilir. Bugünün büyük kentleri, kentlinin sürekli göçer konumunda olması ve dolayısıyla çok kültürlü kentli kolajının sürekli değişmesiyle de dönüşmektedir. Farklı kentsel dinamiklerin ivme kazandırdığı bu hareketlilik kentli olma pratiklerini de etkilemektedir.

19. yy'dan başlayarak kentin fiziksel yapısının ötekini gözleyen kentli tarafından varedildiği söylenebilir. Böyle bir kentsellik okuması karmaşık bir kentiçi trafiğinin de varlığını ortaya çıkarıyor. Neredeyse daha 18. yy'dan beri, merkezi yönetimin modernleşmeci değişim paradigmalarıyla hiç ilgili gözükmeyen gerekçelerle, kentliler öteki kentlileri gözetleyip dikizleyerek sürekli kent içindeki konumlarını, yaşama ve barınma alanlarını değiştiriyorlar. Yani kentin dış göç olarak değişmesinin yanısıra, sürekli birbirine göre tavır olarak yerini değiştiren kentlilerin iç göçünden kaynaklanan bir diğer değişim de sözkonusudur. (Tanyeli, 2009)

1.1 Amaç

Bu tez, kentli hikayeleri ile kenti anlamaya çalışmakla ilgilidir. Üst bakışla kenti anlamak ya da anlatmaktan çok, yakın mesafeden bir bakışla üst bakışta görünmez hale gelen/önemsizleşen 'kentli'yi ön plana çıkarmayı amaçlar. Hikayeler, kentleşme sürecindeki değişimlere maruz kalan kentlinin, bu değişimlerin tetiklediği yer değişikliklerine, 'göçebe'lik durumlarına odaklanır. Biri eski bir İstanbullu olan Nevriye Hanım, diğeri ise İstanbul'a göçle gelen Zaide'nin, kentin farklı karakterdeki mekanlarında yerleşmeye çabalarken ne gibi direnme, uzlaşma ve tutunma yöntemleri geliştirdikleri araştırılır. İki kentlinin bu olası tavır ve pozisyonları, kendi iradelerini en fazla uygulayabildikleri yer olan konutları üzerinden okunmaya çalışılır. İki farklı okuma ölçeği benimsenir: Ön planda, hikayeleri, anlatıyı belirleyen iki aktör; arka planda ise İstanbul'un 100 yıllık

kentleşme sürecinin eşikleri vardır. İki ana karakter/aktörün bir noktada kesişen anlatılarında kentin değişim/dönüşümü ile ilgili ipuçları bulmak ve hikayelerde öne çıkan kavram/olay/kurgu/süreç/nesne/kişileri anlamaya çalışmak hedeflenir. Bir diğer amaç, İstanbullu olmanın açılımlarını keşfetmeye çalışmaktır.

Karakterlerini bizzat tanıdığım ve bu çalışmaya konu olan göçebelik süreçlerinin büyük bölümüne tanıklık ettiğim iki hikaye, birey-konut-kent ilişkisi bağlamında, sabitlik-değişim, iç-dış, geçmiş-şimdi-gelecek arasında konumlanan durumlarla ilgilenir. Yazılmaya çalışılan ne bir anı-biyografi kitabı, ne sürükleyici bir roman, ne de eksiksiz, bütüncül bir İstanbul kentleşme tarihi anlatısıdır. Bu tezin yazılma motivasyonu, isimsiz iki kentlinin kente dair hikayelerini anlatmaktır. "Hikaye anlatmak yargıda bulunma hatasına düşmeden anlamı açığa çıkarır." (Arendt, 1983)

1.2 Yöntem ve Kurgu

Amacı doğrultusunda, tezin temelini oluşturan hikayeler sözlü tarih anlatılarıdır. Dolayısıyla tez, sözlü tarih yöntemlerini benimsemiş durumundadır. "Tarih yazımı gibi, geçmişle ilgili bireysel anlatılar ve bunlardan yola çıkan sözlü tarih yazımı da bir kurgu ve anlamlandırma sürecinin ürünüdür." (Neyzi, 2009) Tezin bu özelliği, hikayeleri görüşmeler, fotoğraflar, belgeler ve eşzamanlı, artzamanlı oluşlar/olaylarla desteklemeyi de gerektirir. Dolayısıyla karakterlerin kentte belirli yerlerde yerleşme- yaşama- terketme fragmanlarının biraraya gelmesinden oluşan Hikayeler; tezin teorik çerçevesini belirleyen Kavramlar, hikayelerde geçen durum, fenomen ve aktörler hakkında bilgi veren Sözlük, bu olayları/durumları kente ait sistem, mekan süreçlerle ilişkilendiren ve genel bir İstanbul kentleşme tarihi anlatısı olan Çizelge ile desteklenir. Hikayeler, Kavramlar, Sözlük ve Çizelge tezin ana metni olan Anlatı bölümünde biraraya gelir. Amaç, Anlatı okuyucusunu süreçte özgür bırakmak ve dolayısıyla metni *açık metin* olasılığı olarak kurgulamaktır.

2. ANLATI

Yöntem ve Kurgu bölümünde belirtildiği gibi Anlatı bölümü; Kavramlar, Hikayeler, Sözlük ve Çizelge altbölümlerinden oluşur. Hikayeler, karakterlerin kentte belirli yerlerde yerleşme-yaşama-terketme fragmanlarının biraraya gelmesinden oluşur ve görüşmeler, fotoğraflar, belgelerle desteklenir. Kavramlar, tezin kavramsal çerçevesini belirler. Sözlük, hikayelerde geçen olay/durum fenomen ve aktörleri içerir, Çizelge ise bu olayları/durumları kente ait sistem, mekan ve süreçlerle ilişkilendiren genel bir İstanbul kentleşme tarihi anlatısıdır.

2.1 Kavramlar

Kavramlar bölümünde, tezin teorik altyapısını ve hikayeler kurgulanırken gözetilen kavramsal çerçeveyi oluşturan kavramlar tariflenir. Bu tarifler tamamen alıntılarla yapılır.

Metropol: ...kent sizi kendisini yeniden yaratmaya, içinde yaşayabileceğiniz bir kalıba dökmeye davet eder. Kim olduğunuza bir karar verin, bir nirengi noktasına göre çizilmiş bir harita gibi, sizin kimliğiniz ortaya çıkacaktır. Köylerden ve küçük kasabalardan farklı olarak, yoğrulabilir olmak kentlerin doğasından gelir. Onları, kendi hakkımızdaki fikirlerimizle yoğururuz, biz onlara kendi kişisel biçimimizi dayattığımızda, gösterdikleri dirençle onlar da bu kez bizi biçimlendirirler. Bu anlamda bana öyle geliyor ki, kentte yaşamak bir sanattır. Hayal ettiğimiz biçimiyle kent, yanılsamaların, efsanelerin, özlemlerin, karabasanların yumuşak kenti, haritalarda ve istatistiklerde, kentsel sosyoloji, demografi ve mimari monografilerinde varolan katı kent kadar, hatta belki daha fazla, gerçektir. (Raban, 1998)

Konut/Aktör/Kimlik: Konut mimarisi üzerinden bir okuma, metropol insanının kendini ne denli pasif ve mağdur olarak düşlerse düşlesin, aslında etken olduğu bir alanı keşfetmeyi sağlar. Konut, yalnızca değişen barınma örüntülerinin, kültürel talep ve beklentilerin dışı vurulduğu bir nokta olduğu için o aktif insanı görmeyi sağlamaz, aynı zamanda bir karşılaşmalar alanı tanımlar....Konut imar kurallarıyla verilen bir mücadeleyi de içeren daha geniş bir kavga alanıdır.... doğal olarak herkes ülkesel ve kentsel değişim olgusuyla nasıl bir ilişki tesis edecekse kendi konutunu da onun çerçevesinde inşa etmekte ve seçmektedir. (Tanyeli, 2004) Dolayısıyla konutun bir barınak olmanın yanı sıra; üretilen bir meta olmak, bir tüketim malı olmak, toplumda kişilerin ve ailelerin geleceği için bir güvence olmak,

toplumsal ilişkilerin yeniden üretilmesinin aracı olmak, emeğin yeniden üretilmesinde bir role sahip olmak ve kentsel çevrenin oluşturulmasına bir kültürel artifact olmak gibi bir çok farklı işlevi vardır. (Tekeli, 1996)

Mobilite/De-Lokasyon/Göç: Mobilite iki ayrı anlamı barındırır. İlki, kentsel dönüşümlerin tetiklediği hareketlerin tümüdür; ki bunlar, erişim, göç, soylulaştırma ve sınıfsal hareketleri kapsar. İkincil olarak ise, kentlinin geleceğini kurmaya yönelik, kanunlar, iddialar, güç ve ilişkilerden oluşan karmaşık kentsel dinamikleri yönlendirme becerisidir. (CRIT, 2012)

Yerleşemez/yerleştirilemez olmak insan ve kent ilişkisini temsil eder. Bu yersizleşme genel anlamda kaybolmuşluk hissine sebep olur. Ancak bu yersizlik ve kaybolmuşluk duygusu kent ve özne arasında yeni önermeleri doğuracak olumlu bir durumdur, kamusal alan mimari ve kentli arasında yeni ilişkiler önerecek yapılanmalar doğurur. (Gausa, 2003)

Hafıza: De Certau'nun sözleriyle 'Hafıza bir tür anti-müzedir; yerelleştirilemez. Hafızanın temeli dolaşmak, hareket etmek, mekanı kollamak, kolaçan etmektir. Kişisel hafıza şehirdeki ortak bir topos'a bağlı olmakla birlikte, tam da hafızaya alınabilirlikten kaçan şey olabilir. (Boym, 2009)

Kentsel bellek (bir kentin kendi hafızasına sahip olduğu) antropomorfik bir olgu olabilir ama daha çok şehri; fiziksel bir peyzaj, hatıraları mümkün kılan bir objeler ve pratikler koleksiyonu ve ardışık yapım ve yıkımlarının izleri üzerinden geçmişi somutlaştıran bir olgu olarak tanımlar. (Crinson, 2005)

Boym'a göre de mekanlar yalnızca hafıza yada nostalji sembolleri değil, gelecek hakkında tartışma ve hatırlama bağlamlarıdır. Dolayısıyla şehirdeki mekanlar yalnızca mimari metaforlar değil, aynı zamanda kent sakinleri için perde anılardır. Burada yalnızca mimari projeler değil, yaşanmış çevreler, günlük hayatta kurallara uyararak veya uymayarak şehri iskan etme yolları, kent kimliğine dair masallar ve kent hayatına dair hikayeler de söz konusudur. (Boym, 2009) Kent tüm bu anlatıların kesiştiği bir topografyadır.

2.2 Hikayeler

Karakterlerin, kentte belirli yerlerde yerleşme-yaşama-terketme durumlarından oluşan fragmanların, biraraya gelmesinden oluşan Hikayeler; görüşmeler, fotoğraflar ve belgelerle desteklenir. Hikayeler'de konut, mahalle ve kent ölçeğinde, karakterlerin deneyimleri paralelinde, toplumsal hayatın ve kentin geçtiği süreçlerden bir kısmı aktarılır.

2.2.1 Nevriye

Nevriye Özgen eski bir İstanbullu. 1935 yılında Kandilli, Üsküdar'da doğdu ve büyüdü. 15 yaşına geldiğinde uzaktan akrabası olan yüksek elektrik mühendisi Muzaffer Özgen ile evlendirildi. Muzaffer Bey'in ilk evliliği boşanmayla sonuçlanmış, iki çocuğunun velayeti de annelerine verilmişti. Nevriye Hanım ile tanıştırıldığı sırada Muzaffer Bey, Kuzguncuk'ta bir köşkte annesi Hayriye Hanım ile birlikte yaşamaktaydı. 1950 yılında Nevriye Hanım, hayatının 45 yılını geçireceği o köşke gelin gitti.

Şekil 2.1 : Nevriye Hanım ve Muzaffer Bey.

Şekil 2.2 : Kuzguncuk.

"Kayınvalidem Hayriye Hanım, 91 yaşında ölene kadar, köşkün üst katında bizimle yaşadı. Saraylı derlerdi ona, Yıldız Sarayı'nın hareminden çıkmaydı, Çerkezdi. Çok çekinirdim ondan. Kimseyi beğenmezdi, yamandı, sinirliydi. Ama çok güzeldi, Vahdettin'in gözdelerindendi. Vahdettin çok beğenirmiş bunu, çıkma saraydan ben seni nikahıma alayım demiş, çok inattı, yok demiş, çıkacağım ben." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Hayriye Hanım, saray adıyla Vuslat, 1920 yılında saltanat kaldırılıp harem dağıtılmadan 2 yıl önce çırağ edilerek Selanik göçmeni Gümrük Müfettişi Mahmut Bey ile evlendirilmişti. Kuzguncuk Babanakkaş Caddesi'ndeki köşk de, eşyalar ve mücevherler ile birlikte saray tarafından kendisine hediye edilmişti. Aynı yıl oğulları Muzaffer dünyaya geldi.

Şekil 2.3 : Saraylı Hayriye Hanım, Mahmut Bey ve Muzaffer.

Bir süre Kuzguncuk Mahallesi Muhtarlığı da yapan Mahmut Bey, 1948 yılında vefat etti. Aynı sene Muzaffer Bey'de ilk karısından boşanınca Nevriye Hanım gelene kadar ana-oğul kısa süreliğine köşte başbaşa kaldı. Nevriye Hanım'ın köşke gelişinden sonra, 1952 yılında Muzaffer Bey'in Ankara'daki yeğeni Öğretmen Nuri ve karısı Pervin'in tayini İstanbul'a çıktı, onların da gelip köşkün boş olan giriş katına yerleşmesiyle hane halkı giderek büyüdü.

"Pervin geldi iyi ki... Ben Saraylı'dan çok bunalıyordum, söyleniyordu herşeye. Haftasonu evden kaçıp, gezerdik Pervin'le. Hep taksiyle gezerdik, otobüse binmezdik, Muzaffer kızardı. Bazen de karşıya geçerdik vapurla, Eminönü'ne. Komşulara da çok giderdik; avukatın hanımı vardı, Rikat Hanım vardı... Çarşıya, pazara hep beraber giderdik. Muzaffer İstanbul'da olmazdı çoğu zaman." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Şekil 2.4 : Nevriye Hanım, Pervin ve komşuları.

Bu arada Muzaffer Beyin sık sık seyahat etmesi gerekiyordu.

"Muzaffer Yıldız Teknik Okulu'ndan mezun ilk elektrik mühendislerindendi, herkes çok intiba gösterirdi ona, çok akıllıydı. Türkiye'nin her yanından çağırılırdı, iş için gider, birkaç ay kalırdı gittiği yerde. Finike'de, Afyon'da çok kaldı. Saraylı, ben, Nuri ve Pervin kalıyorduk köşkte. Nuriler de 5-6 yıl kaldılar, sonra tayinleri Karadeniz'e çıktı, gittiler. Biz kaldık bir başımıza Saraylı'yla. Kocaman köşk, bir sürü işi var. Bir de korkuyoruz yakarlar diye, ahşap ev, her taraf açık. Eylül olaylarında yaktılar yıktılar evleri. Muzaffer'in çok Rum arkadaşı vardı, hepsi toplandı gitti olaylardan sonra." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

"Bize sahip olsun diye Nurilerin çıktığı yere kiracı aldık; Mehmet. Mehmet bize öyle baktı, öyle sevdi ki. Para için değil ama, köşkün her tadilatını yaptı, kendi evi gibi sahip çıktı, her işimize koştı sağolsun, oğlum yerine koyardım onu." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Yeni kiracı Mehmet, 1955 yılında Trabzon'dan İstanbul'a göç etmiş bir gençti. Kuzguncuk'ta bir restoranda garson olarak çalışırken Nevriye Hanım ve Muzaffer Bey'le tanıştı ve kiracıları oldu. Birkaç kere iş değiştirdi, en sonunda yirmi yıl çalışıp

biriktirdiği parayla kendi restoranını açmaya karar verdi. Tüm parasını bu işe harcadı ama açtığı restoran battı. Nevriye Hanım ve Muzaffer Bey'den yardım istedi, onlar da köşkün bahçesine birkaç masa-sandalye atıp, bahçeyi çay bahçesi olarak işletmesine izin verdiler.

Bu sırada Kuzguncuk'ta bir takım değişiklikler oluyordu. 80'lere gelindiğinde Kuzguncuk, semte yerleşen sanatçılar, çekilen dizilerle hareketlendi. Bölgeye yerleşen mimar ve sanatçılar önderliğinde soylulaştırma süreci başladı. Kuzguncuk dizi ve film çekimleriyle, ünlü simalarla anılmaya başlandı. Bu hareketlenme Mehmet'in de işine yaradı, çay bahçesini giderek büyütmeğe başladı.

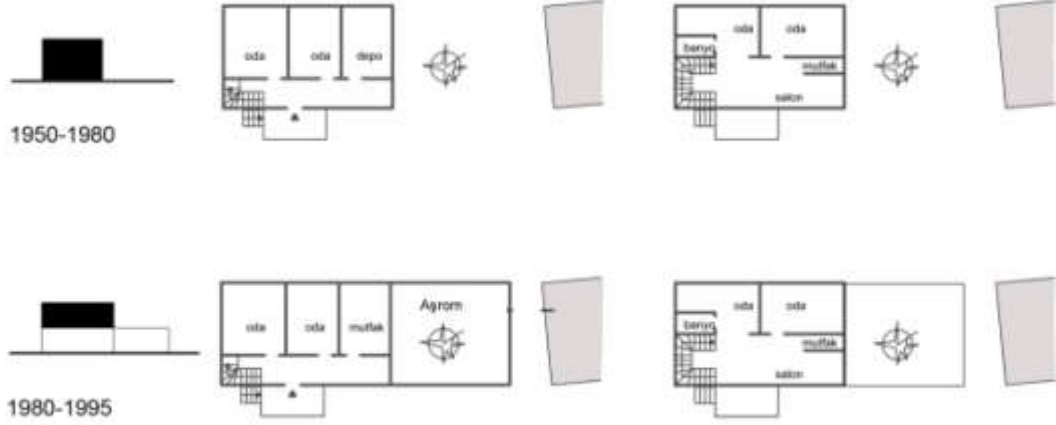

Şekil 2.5 : Köşkün bahçesinde Mehmet'in işlettiği çay bahçesi.

"Çay, gazoz satayım dedi bahçede, biz de verdik ama 'rakı-makı satmak yok' dedim, 'sakın ha!' dedim. 'Yok abla!' dedi. Birgün aşağıya indim ki, bir karı-koca oturmuş rakı içiyorlar bahçede, daha da başa çıkamadık. Sonra işi çok ilerletti Mehmet, ortak bile aldı. Örttüler bahçeyi balıkçı yaptılar. Çok da iyi bir aşçı getirdiler, tuğlada çok güzel balık yapıyordu, özel tarifi vardı. Bütün artizler geliyordu oraya, İbrahim Tatlıses de geldi." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Mehmet ve ortağı İsmail, köşkün bahçesini çatı ve duvarla kapatıp köşkün ardiye kısmını da mutfak haline getirerek çay bahçesini restorana dönüştürdüler. 1981'de rakılı-balıklı, piyanistli 'Aşrom Restaurant' açıldı. Nevriye Hanım ve Muzaffer

Bey'de zamanlarının çoğunu restoranda geçiriyorlardı artık, öğlen ve akşam yemekleri restoranda yeniyor, eve gelen misafirler orada ağırlanıyordu. Eş dostun kutlaması, düğünü, sünneti Aşrom'da yapılıyordu.

Şekil 2.6 : Köşk plan.

Şekil 2.7 : Aşrom'da, sünnet düğünü.

1990 yılında Saraylı Hayriye Hanım, 91 yaşında vefat etti. Ardından 1994 yılında Muzaffer Bey'in de vefatıyla Nevriye Hanım köşkte yalnız kaldı. Ölümünün hemen ardından Muzaffer Bey'in önceki eşinden olan çocukları Nevriye Hanım'ı köşkten çıkarıp köşkü satmak için harekete geçtiler. Nevriye Hanım çocuksuz olduğu için

Muzaffer Bey ölünce köşkün dörtte üç hissesi çocuklara, dörtte bir hissesi Nevriye Hanım'a kaldı. Nevriye Hanım köşkü satmak istemedi ama satılmasına engel olamadı. O yıllarda İstanbul'un yeni zenginleri Boğaziçi'ndeki köşklere büyük ilgi gösteriyorlardı. Üvey çocukları köşkteki kendi hisselerini zamanın İş Bankası Genel Müdürü Ünal Korukçu'ya sattılar ve Nevriye Hanım'ı da satmaya zorladılar.

Şekil 2.8 : Muzaffer Bey'in Kuzguncuk'ta son yılları.

"Genel müdür olacak adam üvey çocuklarıma açıktan para verdi. 'Hissesi az, bunu gönderin' dedi. Korkuyordum bana bir şey yapacaklar diye. Aşrom da dava etti adamı ama kiracı tabi hakkı, hukuku yok, adam güçlü, İş Bankası Genel Müdürü." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Nevriye Hanım, üvey çocuklar, Aşrom Restoran ve Ünal Korukçu arasında bir yıl süren dava sonucunda, Nevriye Hanım da hissesini değerinin çok altında bir fiyata Ünal Korukçu'ya sattı. Köşk restore edildi, etrafı yüksek duvarlar ve kameralarla çevrildi.

Nevriye Hanım, eşinin ölümü ve 45 senedir yaşadığı evinden edilmenin moral bozukluğuyla manevi kızına ve ahiretliğine yakın olmak istedi. Senelerce Kuzguncuk'ta yaşamının verdiği alışkanlıkla suya yakın olmak da istiyordu. Caddebostan'a taşınmaya karar verdi. 1995 yılında köşkten aldığı para ve manevi kızının da maddi yardımıyla Caddebostan Maksim'in tam karşısındaki Sahil Apartmanı'nda bir daire satın aldı. Ahiretliği Suzan da Caddebostan'da yaşıyordu.

"Hemen kapımın önünden dolmuşa biniyordum, gidiyordum, ya Suzan'a, ya Vuslat'a. Daha ne kadar yaşarım bilmem, hiç olmazsa onlara yakın olayım dedim." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Şekil 2.9 : Nevriye Hanım'ın Kuzguncuk'taki köşke ait tapusu.

Şekil 2.10 : Caddebostan.

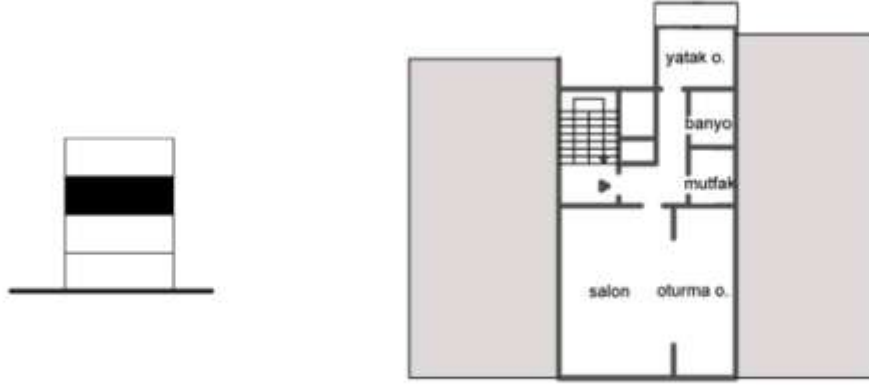

Şekil 2.11 : Nevriye Hanım'ın, manevi kızı adına düzenlenen Caddebostan'daki evin tapusu.

Nevriye Hanım'ın Caddebostan'da yaşadığı süre içinde, ışıltılı günlerini uzun zaman önce kaybeden, tam karşısındaki, Caddebostan Maksim Gazinosu kapandı ve yerine Migros açıldı, sahildeki dolgu zeminde park düzenlemesi yapıldı, Mc Donalds, Burger King gibi zincir restoranların şubeleri açıldı. Konutlar yavaş yavaş işlev değiştirerek, ofis, güzellik salonu gibi işletmelere dönüşmeye başladı. Oturduğu sokak, belediye eliyle barlar sokağına dönüştürüldü. İskele Sokak boyunca sıralanmış tüm apartmanların zemin katı restoran ya da bar oldu.

"Durulmaz oldu bizim sokak; her gece müzik, eğlence, kavga gürültü. Başım şişiyordu, apartmanın altına restoran açtılar, yangın çıkarıyorlardı bir kere az kalsın. E sahile park yaptılar, iğne atsan yere düşmez, it kopuk çoğu..." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Bu arada o civardaki apartmanların çoğunu yıkıp, yenileyen Sadıkoğlu İnşaat ile apartmanın yıkılıp, yeniden yapılması için uzun ve belirsiz bir anlaşma süreci devam ediyordu.

Şekil 2.12 : Caddebostan plan.

Sahiller yeşeriyor

Caddebostan-Bostancı sahil şeridi dinlenme ve eğlence alanı olarak düzenlenecek

Emin DEMİRCİOĞLU

İSTANBUL'a "nefes aldracak" Caddebostan-Bostancı sahil şeridi dinlenme ve eğlence alanı olarak düzenleniyor.

Caddebostan ile Bostancı arasındaki kıyı şeridinin doldurularak yeşil alanlar da dahil olmak üzere 170 bin metrekarelik alanın düzenlenmesi için öngörülen proje, 210 milyon liraya İTÜ'ye yapıldı. Projeye göre, kara tarafı tamamen yeşil alan olarak bırakılacak, sahil tarafına da iki çocuk oyun alanı, iki amfiteatr, beş kapalı, sekiz yarı-açık, iki de açık oturma biriminin yanı sıra açık yüzme havuzu, soyunma kabinleri, 11 çeşme, dört kayak kiralama ve çekek yeri, bisiklet kiralama, kayak alanı, çiçekçi, şadırvan, ilkyardım birimi, büfeler, gazete satış yerleri ve tuvalet yapılacaktır.

Kara tarafında biri 2 bin 250 metrekare, diğeri de 1650 metrekare olmak üzere toplam 3 bin 900 metrekarelik iki otopark planlandı. Yeşil alanların sulanabilmesi için toprak altına biner tonluk iki su deposu gömülmesi düşünüldü.

Sahil tarafında **Dalgıç, Kuru, Cıvadra, Martı** burunları arası plaj olarak düzenlendi. Meydan şeklinde düzenlenecek alanların herbirinde de ayrı bir özellik bulunacak. **Kaykay Meydanı**'nda gençler kayak ve spor yapacak, bisiklet kiralayacaklar. Şadırvanın yer alacağı-

Devamı 16. sayfada

Şekil 2.13 : Caddebostan sahil düzenlemesi haberi, 1994.

Şekil 2.14 : Caddebostan Maksim ve Migros, 1996.

Çevrede geç saatlere kadar süren eğlence, çıkan kavgalar, oturduğu apartmanın alt katında açılan restorandan duyduğu rahatsızlık sebebiyle Caddebostan'ın bu yeni profilinden bunalan Nevriye Hanım, Küçükçekmece Gölü kıyısında, kuzenleriyle ortak olup aldığı arsaya bir apartman yaptırıp oraya taşınmaya karar verdi. Bir müteahhitle anlaştı. Fakat anlaştığı müteahhit inşaaata başladıktan bir yıl sonra Nevriye Hanım ve temelden binadan daire alanların paralarıyla birlikte ortadan kayboldu. Nevriye Hanım Caddebostan'daki dairesini satarak parayı Küçükçekmece'deki apartmanın inşaaatı için harcadı. Nevriye Hanım ve diğer mal sahipleri kendi çabalarıyla apartmanı bitirdiler ama binadaki kaçak kat yüzünden belediyeden iskan alınamadı.

Şekil 2.15 : Küçükçekmece.

Şekil 2.16 : Küçükçekmece plan.

"Paralarımızı aldı, kaçtı gitti adam, hiçbir yerde bulunamadı. Apartmanın eksik kalan herşeyini komşularla yaptık, asansörü bile koymamıştı. Evimizin içinde otururken hala binayı yapıyorduk. Yaptık, bitirdik, bu sefer belediye en üst kat kaçak dedi. Çok uğraştım bu apartmanla hala da uğraşıyorum; kamera taktırıyoruz şimdi güvenlik için yan apartmana hırsız girdi, iki dairenin herşeyini götürdüler." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Şekil 2.17 : Nevriye Hanım'ın Küçükçekmece'deki evi.

Şekil 2.18 : Ken Yeang'ın Küçükçekmece kentsel dönüşüm projesi, 2006.

2006 yılında Küçükçekmece için bir kentsel dönüşüm projesi gündeme geldi. Yabancı mimarların davet edildiği bir yarışma açıldı, yarışmayı kazanan Ken Yeang'ın projesine göre Küçükçekmece, İstanbul'un ekolojik parkı haline gelecekti. Nevriye Hanım'ın evi de dönüşecek alanın hemen kıyısında kalmaktaydı. Uygulanmayan bu proje gündemden çekildi. Günümüzde büyük ölçekli projeler gölün kuzeyindeki Küçükçekmece su havzasında yoğunlaşmış durumda, Küçükçekmece su havzasında, TOKİ öncülüğünde İstanbul tarihinin en yoğun imar faaliyeti gerçekleşmekte. 12 Nisan 2013'te açıklanan habere göre Marmara Denizi'ni Karadeniz'e bağlayacak, yapay kanal 'Kanal İstanbul'un, ilk açıklanan rotası değiştirildi. Yeni rotaya göre kanal, güneyde Küçükçekmece Gölü'nden başlayıp Karadeniz'e bağlanacak. Proje gerçekleştirildiğinde Nevriye Hanım'ın evinin olduğu bölgede de 'Manhattan modeli' gökdelenler ve kongre merkezleri yer alacak. (Milliyet, 12 Nisan 2013)

Şekil 2.19 : Kanal İstanbul, 2013.

"Yeniden yapacaklar buraları heralde, bizim apartman yöneticisini Belediye'ye toplantıya çağırıyorlar sık sık. Yapsınlar ama ben görmeyeyim, gitmek istiyorum buradan. Caddebostan'daki evi satmasaydım keşke, büyük hata ettim, buraya yerleştim. Kuzenlerim var burada ama onlar ancak kendilerine bakıyor. Her yer uzak, gidip gelemiyorum artık kimseye. Binemiyorum metrobüse, trene. İstiyorum ki

Vuslat'a yakın bir yere taşınayım, bakar o bana ama güzel yer yok artık İstanbul'da. Ne güzeldi İstanbul, şimdi hiç eskisi gibi değil. Çok kalabalık, mahvettiler İstanbul'u... Mahalle yok, komşuluk yok. Çok güzel evler yapıyorlar ama... Ali Ağaoğlu'nun yaptığı evler çok güzel, reklamlarda görüyorum. Akıllı adam, çok beğeniyorum. Ama ben yaşlıyım yaşayamam oralarda." (Nevriye Özgen, kişisel görüşme, Aralık 2011)

2.2.2 Zaide

Zaide 1958'de Kars'ta doğdu. 1985 yılında akciğerlerindeki hastalığı tedavi ettirmek amacıyla, İstanbul'a geldi.

Şekil 2.20 : Zaide Heybeliada Sanatoryumu'nda.

Zaide Heybeliada Sanatoryum'unda yatarak, kocası Hilmi inşaat işçisi olarak çalışıyordu. Çalıştığı inşaatta yatıp kalkıyordu. Zaide üç ay sonra Sanatoryum'dan çıkınca, kısa bir süre Sultanbeyli'de bir akrabalarının yanında gecekonduda kaldılar.

Şekil 2.21 : Zaide ve Hilmi Sultanbeyli'de.

Şekil 2.22 : Sultanbeyli.

Şekil 2.23 : Sultanbeyli, 1988.

O arada Hilmi'nin çalıştığı inşaat bitti. Hilmi yeni bir iş aramaya başladı. Kapıcılık yapan bir hemşehrileri Hilmi'ye Suadiye'de, henüz inşaat halinde olan bir apartmanda kapıcılık işi ayarladı.

"1988 yılında Kuru Apartmanı'nın kapıcı dairesine yerleştik. Üç çocuğu yanımıza getirdik, ikisini köyde bıraktık. Apartman kabul etmedi beş çocuğu, kapıcılığa almıyorlardı kalabalık aileyi." (Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Hilmi ve Zaide, Ardahan'da bıraktıkları çocuklarını da bir sene sonra yanlarına aldılar

Şekil 2.24 : Suadiye.

"Apartmandakiler izin verdi gelmelerine sağılsunlar. Seviyorlardı çok çocukları, üstlerini başlarını alıyorlardı. Çok iyidiler, durumları da çok iyiydi. Bizim oğlanları sünnet ettirdik yardımcı oldular. Hepsini okula yazdırdık ama çocuklar hergün geliyorlardı 'biz okula gitmiyoruz' diyorlardı, çünkü hep kapıcı diyorlardı çocuklara. Onlar değil ki kapıcı, babaları kapıcı ama işte kapıcı çocuğu diye dışlıyorlardı." (Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Hilmi ve zaman zaman çocuklar, apatmanın ve ev sahiplerinin günlük işlerine bakarken, Zaide gündelikçi olarak apartmandaki dairelere temizliğe gidiyordu.

Şekil 2.25 : Suadiye plan.

Şekil 2.26 : Suadiye’de kapıcı dairesi ve apartmanın sokağı.

"Temizlik yapıyordum. Bina yapıldı, bitti, ben geldim apartmanın ilk temizliğini ben yaptım, sonra da insanlar taşındı. Onların bütün temizliğini de hep ben yapıyordum. Başka yerlere de temizliğe gidiyordum, Bostancı’ya gittim, Erenköy’e gittim, bizim apartmandakilerin eşine dostuna, Çamlıca’ya gittim, Büyükkada’ya, Kınalı’ya gittim." (Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Yedi sene apartmanda çalıştıktan sonra, Hilmi’nin işini yeterince yapmamasından şikayet eden apartman sakinleri Hilmi’yi işten çıkarmaya karar verdiler. Bunun üzerine Hilmi ve Zaide o zamana kadar biriktirdikleri parayla Kurtköy’de arazi mafyasından, bir arsa satın aldılar.

Şekil 2.27 : Kurtköy.

"Kurtköy'de tanıdıklar vardı. 'Buralarda hazine yerleri var, ucuz, herkes alıyor...' dediler. Apartman bizi istemeyince biz de gittik parayla aldık bir arsa, Kurtköy'de evi yapana kadar apartmanda kaldık. Apartmanda oturan inşaatçı Murat vardı, bize yardım etti; demir, çimento verdi. Kenanabigil fayans verdiler. Evi bitirince kalktık taşındık Kurtköy'e. Evimiz çok güzeldi, tek katlı bahçe içinde... ama insanlar garipti; eğitimsiz, kaba. Bizim çocuklar Suadiye'de büyüdüler, rahattılar. Sevilay Kurtköy'de dışarı çıkamıyordu, işe gidemiyordu, laf atıyorlardı. Ben çok korkuyordum. Alışana kadar alıştık ama zor oldu." (Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

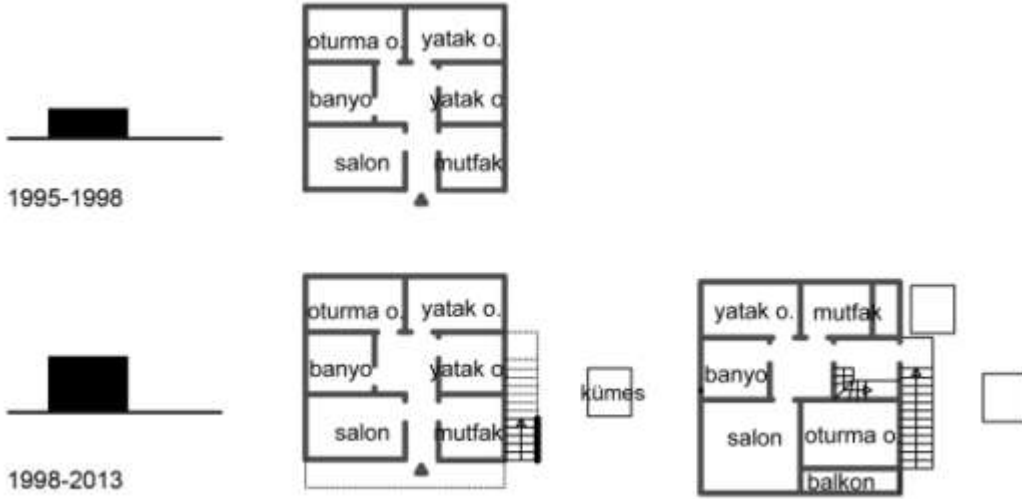

Şekil 2.28 : Kurtköy.

Başlangıçta dört odayla yetinen aile, Kars'taki oğulları bakamadığı için, Hilmi'nin ailesinin de İstanbul'a göçmesiyle eve ikinci bir kat çıktılar. Hilmi'nin anne babası alt kata yerleşti. Zaide'nin en büyük oğlu da evlenip gelini Kurtköy'deki eve getirdi.

Şekil 2.29 : Kurtköy'deki eve sonradan çıkılan kat.

Şekil 2.30 : Kurtköy plan.

Zaide Kurtköy'den Suadiye'deki apartmana temizliğe gitmeye devam ediyordu. Hergün Kurtköy'den Suadiye'ye ve temizliğe gittiği diğer semtlere gitmeye devam etti. Erenköy'e, Bostancı'ya, Adalar'a Gülay Hanım'a, önce Caddebostan'a, Küçükçekmece'ye Nevriye Hanım'a, Ataşehir'e, Maslak'a, Avcılar'a, Acıbadem'e ve sonrasında çoğunun taşındıkları yerlere, evlerine temizliğe gitti. Hilmi geçirdiği hastalık yüzünden iş yapamaz duruma gelince Zaide temizliğe gittiği ev sayısını artırdı.

"Kurtköy'de yollar kötü bozuk, yol yok, minibüs yok, iki saat minibüs bekliyordum, trene gidiyordum. Trenden sonra yine minibüse, otobüse biniyordum. Karşıya geçerken otobüse, adalara giderken de vapura biniyordum. Sonra metrobüs yapıldı, Küçükçekmece'ye, Avcılar'a giderken metrobüse binmeye başladım. Metro yaptılar Kadıköy'e metroyla gitmeye başladım. İlk gittiğimizden çok gelişti, değişti Kurtköy. Eskiden bomboştu, kuş uçmaz kervan geçmez. Şimdi boş arsa, toprak bulamazsın. Çok güzel yerler yaptılar, Suadiye'de bile yok öyle evler, insanlar gayet modern. Bütün alışveriş merkezleri, iş yerleri burada. Havaalanı yaptılar, yarış pisti yaptılar. Oteller yaptılar, lüks oteller. Bizim evin etrafına çok güzel büyük siteler yaptılar. Biz 13-14 ev kaldık onların arasında." (Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

"İşgal cezası geldi 2006'da, hazinenin arazisini işgal ettiğimiz için. Ödedik o parayı o zaman. Sonra belediyeye geçti bizim arsalar, zaten şimdi bizim evin yerinde belediye

projesinde hastane görünüyormuş. Bizi de çıkaracaklar heralde yakında buradan."
(Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Defterdarlık Anadolu Yakası Milli Emlak Dairesi Başkanlığı

TAŞINMAZ NO : 34210103384

ECRİMİSİL İHBARNAMESİ

FUZULİ ŞAĞILIN:
Adı ve Soyadı : FERAMUZ BEKTAŞ
Baba Adı :
İşi :
Adresi : Kurtköy mah. Çelik sk. No: 2 Pendik-İst.

255
10.04.2006* 2346C-12

E C R İ M İ S İ L İ N	
İşgal veya tasarrufun başladığı tarih	22/07/2005
İşgal veya tasarrufun sona erdiği tarih	06/04/2006
Toplam işgal veya tasarrufun süresi	0 Yıl, 8 Ay, 16 Gün
Tespit ve takdir edilen ecrimisil tutarı	1.015,66 (Binonbeş YTL altmışaltı YKr)

TARHİYATİ GEREKTİREN NEDENLER:
Pendik ilçesi,
Mahallesi sınırları dahilinde bulunan 8659 ada, 1 parsel numaralı ve Mülkiyeti Hazineye ait 5.667,65 m2 yüzölçümlü taşınmaz malın 234,00 m2'si üzerinde konut ve bahçe yapılmak suretiyle fuzulen işgalinizden dolayı, 2886 Sayılı Kanununun 75. ve ilgili yönetmeliğin 79. maddesi uyarınca 29/03/2006 tarih ve 929 sayılı komisyon kararına istinaden tahakkuk ettirilmiştir.

Bu ihbarname iki örnek olarak düzenlenir biri dosyasında saklanır, diğeri fuzulî şağile verilir.

Tebliğ Tarihi :
Varsa Düzeltme Talebinde Bulunma Tarihi :
Kesinleşme Tarihi :
Düzenlenme Tarihi : 06/04/2006

1620179516

Uygundur.
Emlak Müdürü Yrd.
Mehmet TANİŞ

I- ÖDEME :
Bu ihbarname ile tarih ve tebliğ edilen ecrimisil için tebliğ tarihinden itibaren 1(bir) ay içerisinde muhatap tarafından ya ödeme yapılır veya düzeltme talebinde bulunulur.
Tebliğ olunan ecrimisil alacağına karşı muhataplar tarafından düzeltme talebinde bulunulmaz ise ecrimisil kesinleşir.
Düzeltilme talebinde bulunulmayan ecrimisil alacağının ödeme süresi, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren bir aydır. Bu sürenin son günü ödenmesi gereken ecrimisilin vade tarihidir.
2886 Sayılı Kanununun 74. maddesine istinaden çıkarılan yönetmeliğin 81. maddesine göre ecrimisil alacağı ödeme süresi içinde talep edilmesi halinde en az %25'i peşin, kalan kısmı ise 3'er aylık dönemler halinde 4 eşit taksitle 1 yıl içinde ödenir. Takaslılara kanuni faiz uygulanır.
Vadesinde ödenmeyen ecrimisil alacağı 21/7/1983 Tarih, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre takip ve tahsil edilir.

II- VERGİ KİMLİK/TC KİMLİK NUMARALARI :
İdareimize yapacağınız başvurularda Vergi Kimlik ve TC Kimlik Numaralarını yanınızda getirmeniz önemle rica olunur.

III- DÜZELTME :
Ecrimisile muhatap olanlar, tebliğ edilen ecrimisil ile ilgili olarak, idarece bir hata yapıldığını gördükleri takdirde, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, tebliğ alan idareye, bir dilekçe ile müracaat ederek düzeltme talebinde bulunabilirler.

IV- ÖDEMENİN YAPILABİLECEĞİ BANKA HESAP NUMARASI :
nolu hesaba veya bu belge ile başvurarak herhangi bir saymanlığa yatırılabilir.

V- TAHLİYE :
İlgili taşınmazı kullanmak istediğiniz takdirde kiralama veya satın alma talebinde bulunmanız gerekmektedir. Ecrimisil bir idare şekli olmayıp bu şekilde kullanılan taşınmazların 2886 sayılı Kanununun 75. maddesi ile bu Kanunun 74. maddesi gereğince çıkarılan Yönetmeliğin 77. maddesine göre ecrimisil ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde tahliye edilmesi gerekmektedir.
Taşınmazın tahliye edilmemesi aynı taşınmazdan ikinci ve müteakip defa ecrimisil bedeli istenmesine engel teşkil etmez. Ecrimisil bedellerinin tahsil edilmesi taşınmazdaki kullanımın devamı hakkını vermez.

Telefon: () Faks: () Ayrıntılı bilgi için kitabet:
e-posta: Elektronik Ağ:

Şekil 2.31 : İşgal cezası belgesi.

Çıkarırlarsa da ne yapacaklar, para verecekler biraz, borçlandırıp TOKİ'den ev aldıracaklar. Ben TOKİ'ye gitmem ki, kalabalığız biz. Bir daire alayım, ne yapayım. İki tane oğlan var, kızları saymıyorum zaten, neneyle dede de var, başımızda üç ev var şu an. Toplanıp karar aldık ailecek, evi elimizden alırlarsa verecekleri parayla başka bir arsa alıp, ev yapacağız. Prefabrik ev bu sefer... Tepeören uydukentte, Okan Üniversitesi'nin oralarda köyler var, ordan arsa alalım dedik. Son şansımız artık..." (Zaide Beyazgül, kişisel görüşme, Aralık 2011)

Pendik-Kurtköy hızla gelişiyor! ÖZEL DOSYA

Sabiha Gökçen Havaalanı ve İstanbul Park'ı sınırları içine alan Pendik-Kurtköy'de konut projeleri tüm hızıyla sürerken, AVM, otel, hastane, teknopark yatırımları da dikkat çekiyor. Bölge insanı Pendik-Kurtköy'ü "Türkiye'nin her yerine 1.5 saat" sloganıyla özetliyor

Şekil 2.32 : Kurtköy, 2012.

2.3 Sözlük

Hikayelerde geçen kentsel fenomenler, aktörler ve durumların bazılarının tariflendiği Sözlük hikayelere eşlik metni niteliğindedir. Tez süresince keşfedilen yada tezin anlatısı için belirleyici olduğu düşünülen sözlerin bütünüdür. Başlıklar, Sözlük içinde alfabetik olarak yer alırlar. Alfabetik kurgu, Sözlük fragmanlarının bir hiyerarşi yada

önem sırası gözetmeden düzenlenmelerine olanak verdiği için seçilmiştir. Aynı zamanda tez metni ile ilişkilendirmede bu seçimin kolaylık sağlayacağı varsayılmıştır. Sözlük'teki başlıklar, Kavramlar bölümünde tariflenen kavramların birden çoğuyla etiketlenebilir veya hiçbiriyle etiketlenmeyebilir. Hikayeler içerisinden alınabilecek başlıklar, her okuyucuya çağrıştırdıklarına göre değişebilir, hikayeler sürdükçe sözlüğe yeni başlıklar eklenebilir. [N] harfi Nevriye için, [Z] harfi Zaide için kullanılmıştır.

Ali Ağaoğlu [N]:

[aktör, metropol, konut]

Forbes'un dünyanın en zenginleri listesinde. Babadan, inşaatçı, müteahhit. Konut projeleri için Sinan Çetin'le çektiği reklamlarla kent reklamcılığının yıldızı, kentsel dönüşüm hareketinin temsilcilerinden. Bu konudaki hevesini şöyle dile getiriyor; "Kentsel dönüşüm yasası Cumhuriyet tarihinde devrimdir. Bu konuda en sivri konuşan da hep ben oldum. Çünkü 4 milyon konut stoku olan İstanbul'da bu konutların ne durumda olduğunu en iyi bilenlerden biriyim. Ben zaten şu anda İstanbul'un yüzde 70'ini arsa olarak görüyorum." (Ağaoğlu, 2012) Projelerine verdiği isimler de İstanbul ve yapı stoğu üzerindeki iddiasını ve hakimiyetini pekiştirir nitelikte: My World Europe, My World Ataşehir, My Town Ispartakule, My Town Ümraniye, My Towerland Ataşehir, My Country Çekmeköy, My City Bahçelievler, My City Ümraniye, My Home Maslak, My Home Çengelköy, My Roseville Çekmeköy, My Dream Altunizade, My Village Samandıra, My Office Maltepe, My Office Güneşli...

Apartman [N], [Z]:

[metropol, konut]

Birkaç katlı ve her katında bir veya birkaç daire bulunan yapı. (Türk Dil Kurumu) Apartmanın varsa sokağa hakimsin. Bu da önemli bir Türk buluşudur, askeri bir deyim. Kim daha çok yukarıdan bakarsa, hiyerarşik olarak daha önemli. (Pamuk, 2010)

1954 yılında kat kanunu çıkarılıncaya kadar, Türkiye'de tek bir parsel üzerine tek bir bina yapılabiliyordu. Oysa İkinci Dünya Savaşı sonrasında çok hızlı olarak yaşanmaya başlayan kentleşme içinde kentlerde arsa fiyatları çok hızlı yükselmeye

başlamıştı. Arsa fiyatlarının ulaştığı bu düzeyde orta sınıflar tek parselin fiyatını ödeyemez duruma gelince bu arsanın maliyetini birden fazla orta sınıf ailesinin bölüşmesine olanak veren çözümler arandı. Bu sorun için bulunan çözümler kat kanununun çıkarılmasıyla kat mülkiyetinin meşru hale getirilmesi oldu. Bu durum, apartmanların yapılmasını bir mimarlık tercihi olmaktan çıkararak, bir ekonomik zorunluluk haline getirdi. Tabii bir toplumda apartmanlaşma zorunluluk olarak ortaya çıkıyorsa ve o toplumda bir kentsel dönüşüm yaşıyorsa, bu süreç içinde apartmanlaşmanın da yükleneceği önemli işlevler bulunacaktır. O halde toplumsal dönüşümlerle kentsel dönüşüm ve apartmanlaşma arasında bir ilgi olduğunu söyleyebiliriz.

İstanbul'da yaşayan hanehalklarının %41,7'si 6 ve üzeri katlı binalarda, %4,1'i tek katlı konutlarda ikamet ediyor. (Türkiye İstatistik Kurumu, 2011)

Arazi mafyası [Z]:

[aktör, metropol, konut]

1950'li yıllarda, sanayileşme süreciyle birlikte yoğun göç alan İstanbul'da, konut sorunu gecekondu ile çözüldü. Ucuz işgücüne ihtiyaç ve konut probleminin “kendiliğinden” çözülmesi nedeniyle sanayi akslarında yaşanan bu sürece hiçbir yetkili ses çıkarmadı. 1970'li yılların ortalarına kadar göç alan İstanbul aynı zamanda arazi mafyalarının ve arsa spekülâtörlerinin yeni bir rant sal sektör yaratmasına da neden oldu. (Yıldız, 2010) 6 Kasım 2002 tarihli 'Kamu Arazilerinin Yağmalanma Nedenleri ve Alınması Gereken Önlemler' başlıklı rapora göre, İstanbul'da gecekondu arsalarının yüzde 56'sı arazi mafyası tarafından işgal edilerek, başkalarına satıldı. İşgalde siyasiler, bürokratlar ve mafya işbirliği yaptı. (Milliyet, 2002)

Banliyö treni [N], [Z]:

[mobilite]

Haydarpaşa- Gebze Banliyö Tren Hattı Durakları: Haydarpaşa- Söğütluçeşme- Kızıltoprak- Feneryolu- Göztepe- Erenköy- Suadiye- Bostancı- Küçükyalı- İdealtepe- Maltepe- Cevizli- Atalar- Kartal- Yunus- Pendik.

Sirkeci- Halkalı Banliyö Tren Hattı Durakları: Sirkeci- Kumkapı- Yenikapı- Kocamustafapaşa- Yedikule- Kazlıçeşme- Zeytinburnu- Yenimahalle- Bakırköy- Yeşilyurt- Yeşilköy- Florya- Menekşe- Küçükçekmece- Soğuksu- Kanarya- Halkalı.

Metrobüs [N], [Z]:

[*mobilité*]

Avcılar- Söğütluçeşme Metrobüs Hattı Durakları: Avcılar- Şükrübey- İBB Sosyal Tesisler- Küçükçekmece- Cennet Mahallesi- Florya- Beşyol- Sefaköy- Yenibosna- Şirinevler-Bahçelievler- İncirli- Zeytinburnu- Merter- Cevizlibağ- Topkapı- Bayrampaşa- Adnan Menderes- Edirnekapı- Ayvansaray- Halıcıoğlu- Okmeydanı- Darülaceze- Okmeydanı- Çağlayan- Mecidiyeköy- Zincirlikuyu- BoğaziçiKöprüsü- Burhaniye- Altunizade- Acıbadem- Uzunçayır- Fikirtepe- Söğütluçeşme.

Caddebostan [N], [Z]:

Caddebostan, Osmanlı döneminde sayfiye mekanıdır. 1950'lere kadar yazlık villalar ve küçük evler çoğunlukta idi. Sayfiye yeri olarak sevildikçe kalabalıklaştı. Villaları birinci kuşak apartmanlar izledi. 1950'li yıllarda üçer dörder katlı apartmanlar yapıldı. 1960'larda onlar yıkılıp yerine daha yüksek apartmanlar yapıldı. Bunların çoğunun yapım tarihleri 1. Boğaz Köprüsü ile çakışır. 1973 yılında bunlar tamamlandığında bir yeni inşaat dalgası daha başladı, bu da Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ile çakışır. (Demiriz, 2007)

Çırağ [N]:

[*hafıza*]

Bir mülk edinme yöntemi. Osmanlı'da genç yaşta saraya verilip yetiştirilen ya da haremde doğan kızların padişahın uygun görmesi durumunda saray dışına yerleştirilip evlendirilmesidir. Çırağ edilen cariyelerin çeyizleri ve evi padişah tarafından temin edilir. (Açba, 2010)

Dolgu zemin [N]:

[*hafıza*]

İstanbul küçüldüğünde denizin içine kara doldurarak büyür. Son yarım yüzyılda İstanbul sur duvarları ve yalıların denizin hemen kenarından yükseldiği bir kentten, su ve bina sıraları arasında geniş bulvarlar ve devasa parklar olan bir şehre dönüştü. (Akcan, 2004) Şu anda, Yenikapı ve Maltepe sahillerinde üzerinde miting alanları ve parklar olan, toplam 1.7 milyon metrekarelik, dolgu inşaatı yapılıyor.

Ecrimisil [Z]:

Hazine taşınmazının, idarenin izni dışında gerçek veya tüzel kişilerce işgal veya tasarruf edilmesi sebebiyle, idarenin bir zarara uğrayıp uğramadığına veya işgalcinin kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın, taşınmazın işgalden önceki hâliyle elde edilebilecek muhtemel gelir esas alınarak idarece talep edilen tazminattır.

(www.milliemlak.gov.tr)

Gecekondu [Z]:

[metropol, konut, delokasyon]

“İmar ve yapı kanunlarına aykırı olarak başkalarına veya kamuya ait arazi veya arsalar üzerinde toprak sahibinin bilgisi ve rızası olmaksızın acele yapılmış konut, kondu. Acele ile yapılmış, derme çatma yapı.” (Türk Dil Kurumu)

İstanbul’da 1946’da Zeytinburnu’nda ilk gecekondu yapıldı, sayısı göçle orantılı olarak arttı. İstanbul’daki gecekondu sayısı, 1950’de 8 bin 239, 1959’da 61 bin 400 ve 1963’te 120 bine ulaştı. 1960-70 yılları arasındaki dönemde gecekondu ticari bir boyut kazanmaya başladı. 1960’lı yıllara kadar yapım sürecinin her aşaması, yaşayacak ailenin ya da yakınlarının bulunduğu gecekondular, adını anımsatacak şekilde toplama malzemelerle çok kısa sürede yapılıyordu. Kente yerleşen gecekondular, gecekondularını büyüterek ya da yenilerini yaparak kiraya verdiler. 1970-80 arasında ise gecekondu tümüyle ticari amaç haline geldi. Bu yıllarda hazine, belediye ya da diğer kamu kuruluşlarına, hatta özel şahıslara ait arsaları işgal eden ve üzerine gecekondu yaparak ihtiyaç sahiplerine satan 'organize gruplar' ortaya çıktı. 1980 – 1990’lı yıllar ise imar afları ile birlikte, tek gözlü odalar, evler beton binalara dönüşmeye başladı ve gecekondu mahalleleri giderek büyüyen kentin merkezinde kaldı. Eski gecekondu mahalleleri, dönüştürülerek apartmanlaştı, ulaşım olanaklarının artmasına ve sanayinin gelişmesine paralel olarak da yeni gecekondu alanları oluştu. İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi’nce 2010’da hazırlanan “Türkiye’nin Deprem Gerçeği” raporuna göre, İstanbul’daki gecekondu sayısı 200 bini aştı. 16 Mayıs 2012’de çıkartılan 6306 sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun” ile kentsel dönüşüm altında gecekondulara sunulan seçenekler; 1) gecekondusunu satarak mahallesinden gitmek, 2) kendi mahallerinde kalabilmek için mahallelerinde yapılan yüksek binaların yüksek fiyatlarını ödemek, 3) mahallesindeki gecekondusunu terkederek uzakta bir

mahallede TOKİ'nin apartmanlarındaki daireye borçlanarak gitmek, 4) üçüncü seçeneği borç taksitlerini ödeyemeyerek, kiracı olarak kentteki eski sosyal çevresine dönmek. (Tekeli, 2012)

İstanbul [N], [Z]:

[metropol]

Küresel kent, dünya mirası kent, Doğu ile Batı arasındaki kent, Asya ile Avrupa arasındaki kent, Avrupa kenti, Ortadoğu kenti, kültür başkenti, ticaret merkezi, sanat merkezi, moda merkezi...

İstanbulu [N]:

[kimlik, aktör, hafıza]

İstanbul'a sonradan göçle gelinmediğini anlatmak için kullanılan 'Yedi Göbek İstanbulu' olma durumu oldukça nadirdir. İstanbul'da oturan bir kişinin anne ve babasının da İstanbul'da doğmuş olması olasılığının yüzde 50 olduğunu varsayalım. O takdirde hem anne hem babasının ikisinin de İstanbulda doğmuş olma olasılığı yüzde 25'tir. ($0.5 \times 0.5 = 0.25$). İşlemi bir kez değil yedi kez yaparsak ve yedi kuşak geriye doğru yürütmeye devam edersek İstanbulun nüfusu içerisinde gerçekten 'yedi göbek İstanbulu' olabilecek bir kişi bulma ihtimali 0.0000511615 e, aşağı yukarı binde 5'e düşer. Diğer bir deyişle bugünün 10 milyonluk İstanbulunda 500 kadar yedi göbek İstanbulu kişi bulabiliriz. (Behar, 2009)

Kaçak kat [N]:

İzinsiz kapasite artırma yöntemidir. İstanbul'da üniversiteye, alışveriş merkezine, camiye ve vapura bile kaçak kat çıkılır.

Kapıcı [Z]:

[konut, aktör, kimlik]

1960'lardaki hızlı apartmanlaşma süreci ile hayatımıza girdiler. Ağırlıklı olarak kente göçle gelen alt gelir grubuna mensupturlar. 1970'lerde resmi işçi statüsü kazanan kapıcıların görev standartları Türk Standardları Enstitüsü tarafından belirlenmiştir. Buna göre kapıcının Türkçe'yi anlaşılır bir şekilde konuşması, en az 4 işi hakkıyla yapabilme kapasitesine sahip olması, güvenilir olmak ve sır tutmak gibi

temel özelliklere sahip olması gerekir. Kapıcılık herhangi bir iş ilanına çıkmayan bir görevdir, mekansal dağılımında fisiltı gazetesi çalışır. (Uzer, 2009)

Kanal İstanbul [N]:

Küçükçekmece- Başakşehir- Arnavutköy hattında açılacak 25 metre derinlikte ve 150 metre genişlikteki, 35-40 km’lik kanal. Tamamlandığında İstanbul bir ada ve iki yarımadadan oluşacak. Kanal, su ve orman havzalarını tahrip edecek ve bölgede, aşırı bir yapılaşma baskısı yaratacak. 3. köprüünün bağlantı yollarının da kesişeceği Başakşehire bağlı Kayabaşı, önemli bir merkez haline gelecek. Kanala komşu Avcılar, Küçükçekmece, Arnavutköy, Eyüp ilçe sınırları içinde, içerisinde, üçüncü havaalanı (kanalın hafriyatıyla doldurulacak alanda yapılacak), dört ayrı kent projesi, biyomedikal Ar-Ge merkezi olan 1.5 milyon nüfuslu yeni bir şehir kurulacak. (Öztürk, 2013)

Ken Yeang [N]:

2006 yılında Kartal ve Küçükçekmece için açılan kentsel dönüşüm projesi yarışması sonucunda, yurtdışından davet edilen altı mimar arasından, Küçükçekmece için Ken Yeang, Kartal için Zaha Hadid’in tasarladığı projeler seçildi. İstanbul’un global gayrimenkul sektöründeki cazibesini artırmayı amaçlayan yarışmaya sadece yabancı mimarların davet edilme sebebini İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş “İpek kumaşı herkes dikemez. Dikebilecek kişilerle temasa geçtik” şeklinde açıkladı. (İnce, 2006) Yarışma sonrasında, ne Zaha Hadid’in Kartal için önerdiği ızgara planlı yapay topoğrafya, ne de Ken Yeang’in Küçükçekmece için önerdiği trafikten uzak ekolojik kent projesi uygulanmadı.

Kentsel dönüşüm[N]:

[metropol, hafıza, kimlik, delokasyon]

Kentin bir parçasında görülen bir soruna çözüm bulmak ya da farkına varılan bir fırsatı değerlendirmek için, bu parçada gerçekleştiren, kalıcılık iddiası taşıyan, fiziksel, sosyal ve çevresel bir yeniden yapılanma ya da kökten bir yenilenmeyi ifade etmek için kullanılmaktadır.

İstanbul'da kentsel dönüşüm söyleminin birinci boyutu, İstanbul'un bir dünya/küresel kent haline gelmesi üzerinden gelişmektedir. Söylem İstanbul'un dünya kenti haline gelebilmesi ve dünyada yarışma gücünü artırabilmesi için kentsel dönüşüm projelerinin hayata geçirilmesi gerektiği üzerinden kurulmaktadır. Söylemin ikinci ayağı ise kentte yaşayanların doğal afetler, daha spesifik olarak deprem karşısında risklerini ortadan kaldırma gerekliliği üzerinden kurulmaktadır. İstanbul 1999 yılında çok önemli bir depreme maruz kalmıştır. Yaşanan bu felaket büyük bir ikna ediciliğe sahiptir. İnsanın yaşam hakkını gerçekleştirmek için yaşadığı konutların depreme dayanıklı hale getirilmesine karşı çıkılması kolay değildir.

Semih Tezcan, Türkiye'de depremde göçebilecek bina sayısını İstanbul'da 36.400 Türkiye'de 252.000 , (680.000 konut) olarak tahmin ediyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kentsel Dönüşüm Dairesi Başkanı, İstanbul'da 150.000 binanın risk altında bulunduğunu deprem olursa 140.000 binanın ağır hasar göreceğini söylüyor. Bu 150.000 bina için dönüşüm projesi yapılmaya girişildiğinde proje bütünlüğünü sağlamak için 250.000 binanın yıkılacağını belirtiyor. Söylemin üçüncü ayağını da gecekondu alanlarının tasfiyesi oluşturmaktadır. Yaşanan dönüşümlerin gerek kamu kesiminde (Büyükşehir Belediyesi ve TOKİ), gerek özel kesimde (gayrimenkul geliştirici inşaat firmaları) güçlü aktörler eliyle gerçekleştirilmektedir.

İstanbul ,beş yıldızlı otelleri, rezidansları, iş ve alışveriş merkezleri, özel müze, sergi ve gösteri mekanları, kongre merkezleri, Sulukule, Fener, Balat, Ayvansaray gibi soylulaştırılmış eğlence ve konut mekanları, şehir içinde ve dışındaki güvenli siteleriyle dönüşümün vitrinidir.

Kuzguncuk [N]:

[hafıza, kimlik]

Aslında öncelikle Yahudi Köyü olarak kurulmuş ama sonra ekalliyetler çok içiçe geçmiş burada. O yüzden Ermeni Köyü, Yahudi Köyü, Rum Köyü olarak adlandırılmanın dışına çıkıyor Kuzguncuk. Bir tarafıyla da çok değerlidir Rumlar için. Ayios Panteleymon Kilisesi Ortodokslar için oldukça önemlidir. Öte yandan Yahudiler de çok değer verirler buraya. Kutsal olduğu hatta Kudüse gitmekle eşdeğer tutulduğu söylenir.... Muazzam bir hayat vardı burada hakikaten. Kadınlar, erkekler sokaklarda, kahvelerin önlerinde dışarıda olurdu. Ne yaşantıymış. Buraya

80'lerden sonra gelenlere 'yahu siz tam bittiği zaman gelmişsiniz' dediğinizde biraz şaşırıyorlar, ne diyor bu adam diye ama başka bir dünya vardı sahiden. (Yücel, 2006)

Küçükçekmece [N],[Z]

Küçükçekmece, 1908'de Bakırköy'e bağlı bir köydü. 1941 yılı nüfus sayımına göre 1780 nüfusa sahip olan Küçükçekmece'de, köy konağı, okul, karakol, gümrük, mezbaha, cami, samanlıklar, ahırlar, 8 resmi bina, 43 dükkan ve 105 ev vardı. 1951'de yapılan banliyö treni ve hemen kenarından geçen Londra Asfaltı'nın (E5) tamamlanması, Küçükçekmece'nin gelişmesinde önemli rol oynadı. O zamanlar belediye sınırları dışında bulunması nedeniyle buradaki kasap dükkanlarında satılan etler kente göre daha ucuzdu. Her mevsim, özellikle hafta sonlarında çoluk çocuk Küçükçekmece'ye, genellikle banliyö treniyle gelenler, kebabçılarda odun ateşinde pişirilen etlerden yer, evlerine dönerken de kasap dükkanlarından alışveriş ederlerdi. 1950-55 yılları arasında nüfusu 3 kat arttı. Küçükçekmece'de belediye 1956'da kuruldu. Daha sonra büyük bir hızla gelişen Küçükçekmece'nin nüfusu, 1970'de 43.385'e, 1980'de, 81.500'e ulaştı. 1988 yılında Bakırköy'den ayrılıp ilçe oldu. (Akbayar N. ve dig., 1993) 2012'de açıklanan adrese dayalı nüfus kayıt sayımına göre İstanbul'un nüfus itibariyle 2. büyük ilçesidir. İstanbul'daki kentsel dönüşüm projelerinin ilk ayağını oluşturan Küçükçekmece'de, 100 bin gecekondunun yıkılıp önümüzdeki 10 yıl içinde, 300 bin yeni konutun üretilmesi planlanıyor.

Maksim [N]:

[hafıza]

1930-1950 döneminde devlet projesi olarak ortaya çıkıp, 1950-83 döneminde sivilleşen gazinoların en popüler zinciri. Maksim Caddebostan 1967 de açıldı, 29 yıl çalıştı ve 1996 da kapandı. İlanlardaki sıra ve büyüklük kavgası, şarkı kavgaları, karpisler, çiçekler içinden çıktığı iddia edilen mücevherler, basında sıkça konu edildi. Televizyonun yaygınlaşması gazino kültürünün sonunu getirdi. Şu anda Taksim Büyük Maksim'in yerinde otel inşaatı, Caddebostan Maksim'in yerinde market, Taşlık Maksim'in yerinde ise bir otel var. (Tonbekici 1999)

Migros [N]:

İsviçre'de "Ucuzluğun Kralı" adıyla bilinen Migros teşkilatı model alınarak 1954 yılında İstanbul Belediyesi tarafından kuruldu. 1980 sonrası hızla yayılan büyük

ölçekli tüketim zincirlerinin ilkidir. Türkiye'deki en büyük perakendecidir. 1975 yılında Koç Holding tarafından devralındı Türkiye ve yurtdışına yayıldı. 2008'de İngiliz finansal ortaklık şirketi Moonlight'a satıldı. (www.migros.com.tr)

Müteahhit [N]:

[konut, aktor]

1950-1980 aralığında en ucuz kentsel konut arzını (gecekondunun tanımladığı daha ucuz alternatifin yanı sıra) gerçekleştirerek, kenti çok küçük kaynaklarla inşa ettiler. Orta sınıfların konut talebini karşıladılar, ama ortaya çıkan kentsel çevre sermaye ve uzmanlıklarının yetersizliğinin izlerini taşıyacaktı. Sonuçta çevrede çıkan her olumsuzluk ve inşai kalite düşüklükleri sadece müteahhitlerin suçu olarak kavrandı. 1999 Marmara depremi, verdiği yüksek hasar ve can kaybıyla müteahhitlere yönelik antipatiyi tırmandırdı. 1990'ların başından itibaren büyük sermayeli müteahhit tipi ortama ağırlığını koymaya başladı. Binlerce birimlik yerleşme alanları inşa eden, kentsel alandaki rant üretiminden arslan payını kapayan developer-müteahhitler doğdu. (Tanyeli, 2009) Günümüzde dünyanın en büyük 225 müteahhitlik firması arasına 33 Türkiye kökenli gayrimenkul veya konut geliştirme firması bulunuyor; Varyap, Dumankaya, Ağaoğlu gibi...

Sadıkoglu İnşaat [N]:

[konut, aktör]

Trabzon, Of doğumlu Ömer Sadıkoglu, 1956 yılında İstanbul'da, Ataköy ve Zincirlikuyu semtlerindeki toplu konut inşaatlarında kalfa olarak, 1960 yılına kadar çalıştı. Mesleki ve teknik deneyimini artırdıktan sonra kardeşleri Nurettin ve Mehmet Sadıkoglu ile beraber İstanbul'un Kadıköy ile Bostancı semtleri arasında, kat karşılığı sözleşmesi ile günümüze kadar 200 adet blok (takriben 3.000 daire) inşa etti. (www.sadikogluinsaat.biz)

Sultanbeyli [Z]:

Sultanbeyli'nin 1960'dan önceki durumuna dair fazla bilgi yoktur. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün nüfus sayımlarıyla ilgili yayınlarında Sultanbeyli'nin adına ilk kez 1960'ta rastlanır. O zamanki adıyla Sultanbeylik, Kartal ilçesinin Samandıra bucağına bağlı, 433 nüfuslu bir köydür. 1985'te nüfusu 3.740'a yükseldi. Ormanlık alanlar tahrip edilerek açılan alanda gelişen Sultanbeyli'nin, büyük bir yerleşme

merkezi haline gelmesi Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün yapımıyla ilişkilidir. 1988' de açılan köprüye ulaşan yol Sultanbeyli'den geçer. Anadolu'dan İstanbul'a göçün önemli kısmı buraya kanallene olurken, hemşehrilerine yakın olmak için buradan arsa alan göçmenlerin sayısı da oldukça fazladır. (Akbayar N. ve diğ., 1993) 1985-1987 yılları arasında aldığı yoğun göçle, hızlı ve plansız kentleşen Sultanbeyli'nin nüfusu 1990 nüfus sayımına göre 82.000'dir. Sultanbeyli 1992 yılında ilçe oldu. 1987'de Sultanbeyli'deki araziler, tapuda 103 şahsın üzerine tescil edildi. 2011 nüfus sayımına göre 298 bin 143 kişinin yaşadığı Sultanbeyli sınırları içinde, 37 bin 459 binanın sadece 384'ü ruhsatlıdır. (Saracoğlu, 2011) 2012 yılında, dönemin Çevre Bakanı Erdoğan Bayraktar, Başbakan Erdoğan'ın Sultanbeyli'nin tapu sorununu çözüme sözü verdiğini hatırlatarak, "Sultanbeyli'de tapusuz imarsız yer kalmayacak" dedi. Bayraktar, Sultanbeyli'de yapılacak dönüşümün, Türkiye tarihinin en büyük kentsel dönüşümü olacağını da sözlerine ekledi.

TOKİ [Z]:

[aktör, konut, delokasyon, hafıza]

TOKİ, Toplu Konut Fonu ile birlikte 1984'de kuruldu. 1984-2003 yılları arasında TOKİ'nin asli fonksiyonu konut üretmek değil, yapılmakta olan konutlara finansman desteği sağlayarak tamamlanmasına olanak vermektir. Bu dönemde çoğunluğu kooperatif konutu olmak üzere, 940 bin konutun üretimine kredi desteği sağlandı. İkinci dönem olarak tanımlanabilecek 2003-2010 arasında ise; TOKİ verilerine göre, 513 bin konut üretimi gerçekleştirildi. Söz konusu dönemde TOKİ hasılat paylaşımı, kat karşılığı gibi yöntemler kullanarak, büyük inşaat firmaları aracılığıyla toplu konut üretimine ağırlık verdi. Dönüşüm Yasası diye bilinen, 16 Mayıs 2012'de çıkartılan 6306 sayılı "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun"la yetkileri genişletildi. Bu yasayla TOKİ; beğendiği hazine arazisini, imara açabilmekte, bu arazinin imar düzenlemesine kendi karar verebilmekte, bu arazide ya doğrudan kendi inşaat yapabilmekte, ya da bu arazide kimin inşaat yapacağına karar verebilmekte, şirketleri yarıştırmadan, kime ihale edeceğini seçebilmekte ve rantı kendi belirlerken kime dağıtacağına da karar verebilmektedir. Yasa TOKİ'nin kararlarının sonuçlarını büyük ölçüde denetim dışında bırakmaktadır. Aslında TOKİ'ye verilen bu yetkilerin gerisindeki meşruiyet kaynağını, toplumun düşük kesimli gruplarına konut sağlamasıyla görevlendirilmesi oluşturmaktadır. Oysa

TOKİ yüksek gelirli kesim için de konut üretmektedir, AVM'ler okullar, hastaneler, iş yerleri vb. yapmaktadır. 12 Şubat 2012 sonu ile toplam 81 il, 800 ilçe ve 2246 şantiyede 524.698 konut yapmıştır. Hedef Türkiye Cumhuriyeti'nin 100.yılı olan 2023'te toplam 1.000.000 konuttur. 26 Eylül 2012 tarihi itibarıyla konutlarında kalitesiz malzeme kullanımı, yetersiz denetim, geç teslim ve buna bağlı bazı sebepler nedeniyle alıcılar tarafından açılan 21 bin 127 adet tazminat davası bulunmaktadır.

2.4 Çizelge

Çizelge, Hikayeler'deki olayları/durumları, kente ait sistem, mekan ve süreçlerle ilişkilendiren genel bir İstanbul kentleşme tarihi anlatısıdır. İstanbul anlatısı içine, iki hikayeyi yerleştirip nerede durduklarına, farklı zamansallıklar oluşturup oluşturmadıklarına bakar. 20. yüzyılın başından bu güne, İstanbul'un geçirdiği değişiklikleri, tezin de vurgu yapmak istediği eşikler ve değerlerle ilişkili olarak görselleştirmeyi amaçlar. Kentsel mekan yasalar ulaşım değişiklikleri ve konutu dönüştüren sistemler çizelgede öncelikli olarak ele alınmıştır. Çizelge, Ek C'de verilmiştir.

3. SONUÇ

Söylem ve hikayeler yer değiştirmeler üzerinden mekanı organize eder. Yer bu anlık pozisyonların yapılandırmasıdır. Hareket yer üretimini tetikler ve o yeri bir tarihle ilişkilendirir. (De Certau, 1984) Fiziksel çevrenin biçimlenmesi ve tüm toplumsal pratiklerde tarihyazım işine değişimlerin çoğul aktörlü bir dünyada yaşandığını kabul ederek başlamak zorundayız. Tarihi yazılmayanların yaşamları talepleri ve yaptıkları sadece gözden kaçmış olmakla kalmaz aslında onlar anlatılardan dışlanmaları sayesinde politik yaşamdan da silinmişlerdir. Tarihler onları değişimin öznelere olarak değil nesnelere olarak tarifleyerek yazdığından hep nesne kalmaları beklenmekte ve asla gerçek politik öznelere olmaları umulmamaktadır. (Tanyeli, 2010)

1990 yılından itibaren bir kısmına bizzat tanıklık ettiğim bu hikayeler, gerek sözlü tarih anlatıları olmaları, gerekse araştırmacı olarak benim hikayelere mesafem sebebiyle oldukça öznel anlatılardır. Kentte yerleşme, yer değiştirme veya yerinden edilme durumları üzerinden kurgulanan hikayelerden oluşan tez, karakterlerin kentte bıraktıkları izler süreterek yapılan, konut hareketliliği odaklı bir kent okuması önerisidir. Tepeden inme kararlarla bastığımız yerin yıkıldığı, izlerin silindiği günümüz İstanbul’unda iz sürme ve kaydetmeye önem verilmiştir. Genellikle pasif kabul edilen kentlinin, kentte nasıl var olduğu, kentsel pratiklere nasıl dahil olduğu sorusunun peşine düşen ve devam etmekte olan bir araştırmanın şu ana kadarki parçasıdır. İki hikayede birbirinden farklı beklenti, olanak ve zorunlulukların yönlendirdiği yer değiştirme-yerleşmeler sözkonusudur. Nevriye Hanım Kuzguncuk’ta yıllarca hane halkıyla paylaştığı köşkten, mahallesinin korunaklı dünyasından çıkar ve kendisini, kamusal alan-özel alan sınırlarının keskinleştiği bir apartman dairesinde Caddebostan’da bulur. Nevriye Hanım, merkezin getirdiği olanaklara sahip olur ama dışarıdaki hız ve yabancıyla alışık olmadığı şekilde bir anda yüzyüze kalır. Küçükçekmece’ye gidişinin sebeplerinden biri olan bu yabancıyla deneyimi, Nevriye Hanım’ın mahalleye, dolayısıyla eski yitirilen İstanbul’a olan özlemini artırır, kontrol ve güvenlik isteği doğurur. Nevriye Hanım farklı yerlerde yaşadığı süreçleri eninde sonunda hep yitirme, bozulma, kaybolma ve olumsuzluklar üzerinden anlatır. Belki de Zaide’yle aralarındaki en büyük fark da

burada ortaya çıkar. Zaide kentin sürekli değiştiğinin farkında olarak, kendisine stratejiler belirler, kenti kendi varoluşuna imkanlar tanıyan, fırsat veren bir yer olarak görür. Cesur hamlelerde bulunur, Suadiye’de kapıcı dairesinde de, Kurtköy’de bahçeli evinde de farklı sosyal sınıflar içerisinde varolur, dönüşür, dönüştürür. Nevriye Hanım ise değişimin bir parçası olma konusunda kararsız ve bıkkın bir tutum izler. Zaide kentle, Nevriye Hanım’dan daha güçlü bir bağ kurar, bu bağ her ikisinde kentteki hareket düzeylerinden de okunabilir. Nevriye Hanım’ın İstanbul’u, taşındığı yerlerdeki yakın çevresiyle sınırlı kalırken, Zaide’nin İstanbul’u çalışmaya gittiği-Nevriye Hanım’ın evi de bunlardan biri, ve gidebileceği evler üzerinden artıyor. İstanbullu burjuva Nevriye Hanım, İstanbullu kimliğini sonradan kazanan Zaide, farklı nedenselliklerin sebep olduğu yer değiştirmeler sonucunda iki farklı kent tarihi anlatısı yazmaya olanak verir.

Bu iki anlatı İstanbul kentleşme tarihinin eksizsiz bir tarifini yapmasa da kentleşme sürecindeki bazı esik durumlar, fenomen ve aktörleri barındırır. Böylelikle subjektif mikro hikayeler, İstanbul kentleşmesine dair bir makro anlatı içerisinde konumlandırılarak anlamlandırılabilir. 4. bölümdeki çizelgede hikayeler ve kentleşme anlatısının süperpozisyonundan okunabilen durumlardan biri; farklı süreçlerin kentte eş zamanlı var olduğu, kentin farklı zamansallıklardan ve yaşanmışlıklardan oluşan bir karışım olduğudur. Okunabilen diğer bir durum ise giderek daha hızlı ve daha yoğun bir biçimde dönüşen kentin, kentliyi de yere daha az bağlanabilen, kent ve konut bağlamında daha hızlı göçen bir duruma sürüklemesidir.

KAYNAKLAR

- Açba, L.**, 2010. Bir Çerkes Prensesin Harem Hatıraları, Hatırat, İstanbul.
- Akcan, E.**, 2004. Dolgu İstanbul: Küresel Şehre Oniki Senaryo, 124/3 Yayınları, İstanbul.
- Borden, I.**, 1996. Strangely Familiar: Narratives of Architecture in the City, Taylor & Francis Group, İngiltere.
- Borden, I.**, 2002. The Unknown City: Contesting Architecture and Social Space, MIT Press, Cambridge, USA.
- Boym, S.**, 2009. Nostaljinin Geleceği, Metis Yayınları, İstanbul.
- Crinson M.**, 2005. Urban Memory: History and Amnesia in the Modern City, Routledge, New York.
- De Certeau, M.**, 1984. The Practice of Everyday Life, University of California Press, Berkeley.
- Demiriz, Y.**, 2007. Dünden Bugüne Caddebostan, Yorum Sanat ve Yayıncılık, İstanbul.
- Gausa, M.**, 2003. Metapolis Dictionary of Advanced Arcitecture: City, Technology and Society in the Information Age, Actar, Barselona.
- Pamuk, O.**, 2010. Orhan pamuk Manzaradan Parçalar, İletişim İstanbul.
- Tanyeli, U.**, 2005. İstanbul 1900-2000 Konutu ve Modernleşmeyi Metropolden Okumak, Ofset Yapımevi, İstanbul.
- Tanyeli, U.**, 2009. Müteahhit, *İstanbullaşmak: Olgular Sorunsallar Metaforlar*, Garanti Galeri, İstanbul.
- Tekeli, İ.**, 1996. Türkiye’de Yaşamda ve Yazında Konut Sorunun Gelişimi, Konut Araştırmaları Dizisi: 2, T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul.
- Tekeli, İ.**, 2011. Geleneksel Değerler Evlerde de Apartmanlarda da Üretilbilir, Mostar Dergi Sayı:74, Mostar Yayınları, İstanbul.
- Tekeli, İ.**, 2012. İstanbul'da Yaşanan Kentsel Dönüşüm Üzerine Düşünmek (konferans metni), *İstanbul'un Yüzyılı Sergisi, 17 Ekim-12 Aralık 2012*, Koleksiyon Galeri, İstanbul.
- Uzer E.**, 2009. Kapıcı, *İstanbullaşmak: Olgular Sorunsallar Metaforlar*, Garanti Galeri, İstanbul
- Yücel U.**, “Fakat Kuzguncuk Şirin Yerdir...”, İstanbul Dergisi Sayı:56, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul
- Akbayar N. ve diğ.**, (1993,1994). Dünden bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Türkiye ve Ekonomik Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Çarkoğlu, A., Behar, C., Duben, B., Güvenç, M., Neyzi, L. ve diğ.**, 2009. Eski İstanbullular Yeni İstanbullular, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul.

İstanbul 1910-2010 Kent, Yapılı Çevre ve Mimarlık Kültürü Sergisi, 15 Eylül - 20 Kasım 2010, Küratörler: Bilgin, İ., Akın, G., Boysan, B., Bozdoğan, B., Güvenç, M., Korkmaz, T., Yücesoy, E., , Bilgi Üniversitesi, İstanbul.

Audi Kentsel Gelecek Ödülleri Sergisi, *Being Nicely Messy*, CRIT, 12 Ekim- 26 Ekim 2012, Hasköy Yün İplik Fabrikası, İstanbul.

Danisoglu, B., 2012. Konut Politikasının Sınırları. Alındığı tarih: , adres: <http://www.bianet.org/bianet/print/138682-konut-politikasinin-sinirlari>

İnce E., 2006. Mimar Kadir Topbaş meslektaşlarını kızdırdı. Alındığı tarih: , adres: <http://v3.arkitera.com/h8186-mimar-kadir-topbas-meslektaşlarini-kizdirdi.html>

Özdemir S, 2012. Ali Ağaoğlu 'siluet' tartışmasına da tersten girdi. Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: <http://www.arkitera.com/haber/index/detay/ali-agaoglu-siluet-tartismasına-da-tersten-girdi/9710>

Saraçoğlu C, 2011. En Büyük Kentsel Dönüşüm Sultanbeyli’de Başlıyor. Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: <http://yenisafak.com.tr/Ekonomi/?i=344444>

Şener N, 2003. Yok Böyle Yağma. Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: <http://www.milliyet.com.tr/2003/06/08/ekonomi/aeko.html>

Tönbekici M, 1999. Hiç Gazinoda Masanız Oldu Mu? Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: <http://webarsiv.hurriyet.com.tr/1999/03/28/105245.asp>

Yıldız, E., 2012. İstanbul’da Kentsel Dönüşümün Anlamı, Urban Age İstanbul. Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: <http://www.archplus.net/home/news/7,13970,1,0.html>

Apartman. (t.y.). TDK. Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.517f81e9899e48.84716087

Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus ve Konut Araştırması, 2011, Alındığı tarih: 02.01.2013, adres: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=15843>

Url-1 <<http://www.migroskurumsal.com/Icerik.aspx?IcerikID=43>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

Url-2 <<http://www.sadikogluinsaatt.biz/web/Kurumsal.asp>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

Url-3 <<http://www.agaoglu.com.tr/projeler>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

Url-4 <<http://www.tcdd.gov.tr/home/detail/?id=232>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

Url-5 <<http://www.iETT.gov.tr/tr/main/pages/metrobus-hatlari/90>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

Url-6 <<http://www.milliEmlak.gov.tr/web/guest/sk-sorulan-sorular/ecrimisil90>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

Url-7 <<http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/42048.asp?cp1=1>>, alındığı tarih: 18.11.2012.

EKLER

EK A: Nevriye Özgen kişisel görüşme deşifresi

EK B: Zaide Beyazgül kişisel görüşme deşifresi

EK C: Çizelge

EK A

Nerede doğdun Nevriye Nine?

Kandilli, Üsküdar'da doğdum 1935 yılında. Orada büyüdüm.

Kocan Muzaffer Bey'le nasıl ve ne zaman tanıştın?

Uzaktan akrabamdı Muzaffer. Bizi aile büyükleri tanıştırdılar. 15 yaşında evlendim Muzaffer'le. Evlenip Kuzguncuk'a taşındım. Muzaffer Kuzguncuk'ta köşkte annesiyle yaşıyordu. Kayınvalidem, Hayriye Hanım 92 yaşında ölene kadar, köşkün üst katında bizimle yaşadı. Saraylı derlerdi, Çerkezdi, Yıldız Sarayı'nın hareminden çıkmaydı. Çok çekinirdim ondan. Kimseyi beğenmezdi, yamandı, sinirliydi. Hiç yaptığım yemekleri beğenmezdi gelin beni zehirliyor derdi. Ama çok güzeldi, Vahdettin'in gözdelerindendi. Vahdettin çok beğenirmiş bunu, çıkma saraydan ben seni nikahıma alayım demiş, çok inattı, yok demiş çıkacam ben. Hiç anlatmazdı sarayı, çok gururluydu.

Saraydan çıkınca nereye gitmiş?

Evlenmiş saraydan çıkmış. Çıkarken herşeyini vermişler saraydan, çeyiz olarak. Ben annene gümüş kaşıklar vermiştim, onlar da saraydan. Kuzguncuk'taki köşkü de saraydan vermişler. Kayınbabam Selanik göçmeniymiş, Gümrük Müfettişliği yapıyormuş, Kuzguncuk'ta muhtarlık da yapmış bir ara. Ben Muzaffer'le evlendiğimde vefat etmişti o.

Köşkün işlerini kim yapıyordu?

Ben gittiğimde işçileri vardı ama kayınvalidem huysuzdu kovdu hepsini.

Sadece üçünüz kaldınız yani köşkte.

Evet Muzafferin önceki evliliğinden çocukları vardı ama velayetleri annelerindeydi bizimle kalmıyorlardı. Ben evlendikten 2 yıl sonra Nuriler geldi köşke Saraylı, ben, Nuri ve Pervin kalıyorduk köşkte. Nuri Muzafferin yeğenydi Pervin de onun karısı. Öğretmendi ikisi de tayinleri İstanbul'a çıkmıştı alt katta iki odada onlar kalıyorlardı. Pervin geldi iyi ki... Ben saraylıdan çok bunalıyordum, söyleniyordu herşeye. Haftasonu evden kaçıp gezerdik Pervinle. Hep taksikle gezerdik, otobüse binmezdik; Muzaffer kızardı Bazen de karşıya geçerdik vapurla, Eminönüne. 5-6 yıl kaldılar, sonra tayinleri Karadeniz'e çıktı, gittiler. Komşulara çok giderdim; avukatın hanımı vardı, Rikat Hanım vardı... Çarşıya, pazara hep beraber giderdik. Muzaffer İstanbulda olmazdı çoğu zaman. Yıldız Teknik Okulu'ndan mezun ilk elektrik mühendislerindendi Muzaffer, herkes çok intiba gösterirdi ona, çok akıllıydı. Türkiye'nin her yanından çağırılırdı, iş için gider, birkaç ay kalırdı gittiği yerde. Finike'de, Afyon'da çok kaldı.

Sen Saraylıyla yalnız mı kalıyordun köşkte Muzaffer Bey yokken?

Biz bir başımıza kalıyorduk Saraylı'yla, kocaman köşk bir sürü işi var. Eylül olaylarında yaktılar yıktılar evleri. Muzaffer'in çok Rum arkadaşı vardı, hepsi toplandı gitti olaylardan sonra. Bir de korkuyoruz yakarlar diye ahşap ev her taraf açık. Bize sahip olsun diye Nurilerin çıktığı yere kiracı aldık; Mehmet. Mehmet bize öyle baktı, öyle sevdi ki. Para için değil ama, köşkün her tadilatını yaptı, kendi evi gibi sahip çıktı, Kuzguncukta bir restoranda çalışıyordu Mehmet öyle tanıştık. Sonra kendi yerini açmaya karar verdi ama paralarını batırdı tutmadı açtığı restoran. Köşkün bahçesini çay bahçesi yapmak istedi. Çay, gazoz satayım dedi bahçede, biz de verdik durumunu toparlasın diye ama 'rakı makı satmak yok' dedim, 'sakın ha'

dedim. ‘Yok abla’ dedi. Birgün aşıya indim ki bir karı-koca oturmuş rakı içiyorlar bahçede, daha başa çıkamadık. Sonra işi çok ilerletti Mehmet, ortak bile aldı. Örttüler bahçeyi balıkçı yaptılar. Aşrom restoran. Çok da iyi bir aşçı getirdiler, tuğlada çok güzel balık yapıyordu, özel tarifi vardı. Bütün artizler geliyordu oraya, İbrahim tatlıses de geldi. Benle Muzaffer de hep orada yemek yemeye başladık tanıdıkların düğününü sünnetini çok yaptık Aşrom’da.

Mehmet hala köşkte mi yaşıyordu o sırada?

Evet hala alt katta yaşıyordu, oğlum yerine koyardım. 1990 yılında Saraylı öldü Sonra 1994 yılında Muzaffer vefat etti. her işime koştı sağolsun beni hiç yalnız bırakmadı köşk satılınca ayrı düştük tabi.

Nasıl satıldı köşk?

Muzaffer ölünce üvey çocukları köşkteki kendi hisselerini zamanın İş Bankası Genel Müdürü Ünal Korukçu’ya sattı, beni de zorladılar satmaya. Köşkün dörtte üç hissesi onlardaydı benim hissem azdı, çocuğum da olmadığı için. Genel müdür olacak adam üvey çocuklarıma açıktan para verdi. ‘Hissesi az, bunu gönderin’ dedi. Korkuyordum bana bir şey yapacaklar diye. Aşrom da dava etti adamı ama kiracı tabi hakkı hukuku yok, adam güçlü İş Bankası Genel Müdürü... Sonunda sattım ben de hissemi ona. Çok daha fazla ederdi o köşk, çok ucuza gitti.

Nereye taşındın Kuzguncuk’tan?

Çok kötü oldum köşk satılınca. Muzaffer de yok... Ben de daha ne kadar yaşarım bilmem hiç olmazsa sevdiklerime yakın olayım dedim. Ahiretliğim Suzan Caddebostan’daydı. Köşk satılınca elime geçen parayla Caddebostan’dan bir ev aldım, annen yardım etti o evi almama, tapusunu onun üstüne yaptım, zaten manevi kızım başka kimsem yok. Kapımın önünden dolmuşa biniyordum, gidiyordum, ya Suzan’a, ya Vuşlat’a. Hemen sahilde ev, suya da yakın. Ben alıştım hep suya yakın olmaya çocukluğumdan beri; Üsküdar’da, Kuzguncuk’ta. Ben taşındıktan bir sene sonra karşıdaki gazino binası Migros oldu, çok rahat yapıyordum alışverişimi. Caddebostan’da beş yıl yaşadım. O arada çok değişti Caddebostan. Durulmaz oldu bizim sokak; her gece müzik, eğlence, kavga gürültü. Başım şişiyordu, apartmanın altına restoran açtılar, yangın çıkarıyorlardı bir kere az kalsın. Komşularla anlaşmazlık çıktı, bazıları apartman yıkılıp yeniden yapılsın diye müteahhite vermek istiyordu. Sahile park yaptılar, iğne atsan yere düşmez, it kopuk çoğu... Satılığa çıkardım evi.

Gidebileceğin yer var mıydı?

Muzaffer hayattayken bir arsa almıştık Küçükçekmece göl kıyısında. Kuzenlerimle birlikte, oraya bir apartman yaptırmaya karar verdik. Bir müteahhitle anlaştık, bir yıl yaptı etti, kaba inşaatı bitirdi. Sonra o halde bıraktı, paralarımızı aldı, kaçtı gitti adam, hiçbir yerde bulunamadı. Allahtan o sırada Caddebostan’a alıcı çıktı, oradan elime para geçti de, apartmanın eksik kalan herşeyini yaptırdık, asansörü bile koymamıştı. Evimizin içinde otururken hala binayı yapıyorduk. Yaptık, bitirdik, bu sefer belediye en üst kat kaçak dedi iskan alamadık. Çok uğraştım bu apartmanla hala da uğraşıyorum, kamera taktırıyoruz şimdi, güvenlik için. Yan apartmana hırsız girdi, iki dairenin herşeyini götürdüler.

Küçükçekmece için yapılan projelerden haberin oldu mu hiç?

Bir ara çok konuştular, anlattılar, apartman yöneticisini hep belediyeden toplantılara çağırıyorlardı. Bir ara ses seda kesildi. Sonra yine başladılar buralarda kentsel dönüşüm olacak diye, yıkıp yeniden yapacaklar buraları heralde.

Sen ne yapacaksın sizin apartmanı yıkarlarsa?

Yapsınlar ama ben görmeyeyim, gitmek istiyorum buradan. Caddebostan'daki evi satmasaydım keşke, büyük hata ettim, buraya yerleştim. Kuzenlerim var burada ama onlar ancak kendilerine bakıyor. Heryer uzak, gidip gelemiyorum artık kimseye. Binemiyorum metrobüse, trene. İstiyorum ki Vuslat'a yakın bir yere taşınayım yine, ancak o bakar bana

Taşınırsan nereye taşınırsın istediğin bir yer var mı?

Hiç bilmiyorum güzel yer yok artık İstanbul'da. Ne güzeldi İstanbul, şimdi hiç eskisi gibi değil. Çok kalabalık, mahvettiler İstanbul'u... Mahalle yok, komşuluk yok. Çok güzel evler yapıyorlar ama... Ali Ağaoğlu'nun yaptığı evler çok güzel, reklamlarda görüyorum. Akıllı adam, çok beğeniyorum. Ama ben yaşlıyım benden geçti yaşayamam oralarda gençler yaşasın.

EK B

Neden köyden İstanbul'a geldin?

Rahatsızlandım.

Nereden geldin?

Kars'tan geldim. Hastaneye gitmek için. Kars'ta doktorlar hastalığının ne olduğunu anlamadılar, baktılar, dediler ki; 'göğsünde kitle var, İstanbul'a gitmen lazım'. Kocam İstanbul'da çalışıyordu o zaman. Doktor; 'sende tüberküloz var' dedi. Beni Heybeliada'ya gönderdiler, Sanatoryuma, üç ay orada yattım. Çok güzel bir yerdi, çok iyi bakıyorlardı hastalara, ağaçlar içindeydi havası çok temizdi.

Ne zaman evlenmiştin?

Biz 1974'te evlendik, o zaman Rize'de çay fabrikasında çalışıyordu kocam Hilmi. Düğüne gelemedi, evlendim kocam yok ortada. Sonra çay fabrikası kapanınca İstanbul'a göçtü. Arada Kars'a gelip beni hamile bırakıp gidiyordu. Beş çocuğumuz oldu, o hep uzaktaydı.

İstanbul'da nerede çalışıyordu Hilmi?

İnşaatlarda çalışmaya geldi, önce Sultanbeyli'ye gitti. Amcasının evinde kalıyordu, sonra ben sanatoryumdan çıkınca ben de oraya gittim, üç hafta ya kaldık ya kalmadık. Sizin oturduğunuz apartmana kapıcı olduk. İnşaat yeni bitmişti, daireler boştu.

Kaç yılında oluyor bu?

1988 yılında Koru Apartmanı'nın kapıcı dairesine yerleştik.

Çocuklarınız geldi mi İstanbul'a?

Üç çocuğu yanımıza getirdik, ikisini köyde bıraktık. Apartman kabul etmedi beş çocuğu.

Neden kabul etmediler?

Kapıcılığa almıyorlardı kalabalık aileyi. İki çocuğu köyde bıraktık sakladık. Benle Hilmi çalıştık yedi sene. Bir ara o iki çocuğu da aldık yanımıza getirdik, herkes duydu tabi beş çocuk olduğunu ama bir şey demediler. Apartmandakiler izin verdi gelmelerine sağılsunlar. Seviyorlardı çok çocukları, üstlerini başlarını alıyorlardı. Çok iyiydiler, durumları da çok iyiydi. Bizim oğlanları sünnet ettirdik yardımcı oldular.

Peki sen ne yapıyordun o zaman apartmanda?

Temizlik yapıyordum. Bina yapıldı, bitti, ben geldim apartmanın ilk temizliğini ben yaptım, sonra da insanlar taşındı. Taşındıktan sonra da temizliklerini hep ben yaptım.

Apartmandan başka yerlere de temizliğe gidiyor muydun?

Başka yerlere de temizliğe gidiyordum, Bostancı'ya gittim, Erenköy'e gittim, bizim apartmandakilerin eşine dostuna, Çamlıca'ya gittim, Büyükada'ya Menekşe Teyze'nin kızına, Kınalı'ya Gülay Hanım'a, önce Caddebostan'a, sonra Küçükçekmece'ye Nevriye Hanım'a, Ataşehir'e, Maslak'a, Avcılar'a, Acıbadem'e ve sonrasında çoğunun taşındıkları yerlere onların peşinden temizliğe gittim.

Çocuklar ne yapıyordu o zaman? Okula gidiyor muydu hepsi?

Hepsini okula yazdırdık. Ama çocuklar hergün geliyorlardı 'biz okula gitmiyoruz' diyorlardı, çünkü hep kapıcı diyorlardı çocuklara. Onlar değil ki kapıcı, babaları kapıcı ama işte kapıcı çocuğu diye dışlıyorlardı.

Ne kadar çalıştınız apartmanda?

Yedi sene çalıştık. Yedi sene sonra dediler Hilmi çalışmıyor kalktılar bizi çıkarmaya. Hilmi gitsin sen kal dediler ben de sinirlendim kabul etmedim ama keşke kalsaydım ne iyiydi hiç olmazsa sigortam devam ederdi. Kocam giderse ben burada niye durayım dedim çocuklarla tek başıma yapamam dedim eve sığmıyorduk zaten kalabalıktık çoluk çocuk yetmiyordu kapıcı dairesi iki odaydı.

Nereye gittiniz apartmandan çıkınca?

Kurtköy'e gittik, oraya yerleştik. Bir arsa aldık, yaptık evimizi oturduk.

Suadiye'den çıkıp Kurtköy'e gitmeye nasıl karar verdiniz?

Kurtköy'de tanıdıklar vardı. Buralarda hazine yerleri var, ucuz, herkes alıyor dediler. Apartman bizi istemeyince biz de gittik parayla aldık bir arsa.

Arsayı nasıl aldınız?

Muhtardan köy senediyle aldık, hazine yeri...

Evi yaparken nerede yaşadınız, apartmanda yaşarken mi yaptınız evi?

Evet apartmanda otururken yaptık evi, bitirdik öyle çıktık. Apartmanda oturan inşaatçı Murat vardı, bize yardım etti; demir, çimento verdi. Kenanabigil fayans verdiler. Evi bitirince kalktık taşındık Kurtköy'e. Evimiz çok güzeldi, tek katlı bahçe içinde...

İlk gittiğinizde Kurtköy nasıl bir yerdi?

Hiçbirşey yoktu. Bomboş araziydi, tarlaydı Ben devam ettim apartmanda çalışmaya hergün geliyordum Suadiye'ye.

Nasıl gidip geliyordun Kurtköy'den Suadiye'ye?

Kurtköy'de yollar kötü, bozuk, yol yok, minibüs yok, iki saat minibüs bekliyordum, trene gidiyordum. Trenden sonra yine minibüse, otobüse biniyordum. Karşıya geçerken otobüse, adalara giderken de vapura biniyordum. Sonra metrobüs yapıldı, Küçükçekmece'ye, Avcılar'a giderken metrobüse binmeye başladım. Metro yaptılar Kadıköy'e metroyla gitmeye başladım.

Peki çocuklar taşınmak istediler mi Kurtköy'e?

Burada kalmak istediler, ağladılar ama Hilmi apartmanla kavga edince mecburen çıktık. Arkadaşları buradaydı, alışmışlardı buraya, çok üzüldüler

Kurtköy'e gidince ne yaptılar?

Bizim çocuklar Suadiye'de büyüdüler, rahattılar. Sevilay Kurtköy'de dışarı çıkamıyordu, işe gidemiyordu, laf atıyorlardı. İnsanlar garipti; eğitimsiz, kabaydılar. Ben çok korkuyordum. Alışana kadar alıştık ama zor oldu.

Şimdi nasıl Kurtköy, değişti mi siz taşındığınızdan beri?

İlk gittiğimizden çok gelişti, değişti Kurtköy. Eskiden bomboştu, kuş uçmaz kervan geçmez. Şimdi boş arsa, toprak bulamazsın. Çok güzel yerler yaptılar, Suadiye'de bile yok öyle evler, insanlar gayet modern. Bütün alışveriş merkezleri, iş yerleri burada. Havaalanı yaptılar, yarış pisti yaptılar. Bizim evin etrafına çok güzel büyük siteler yaptılar. Biz 13-14 ev kaldık onların arasında. Zaten bizim evin yerinde de belediye projesinde sağlık ocağı görünüyormuş. Bizi de çıkaracaklar herhalde yakında buradan.

Size hiç ihtar geldi mi çıkmanız için?

İşgal cezası geldi 2006'da, hazinenin arazisini işgal ettiğimiz için. Ödedik o parayı o zaman. Bizim üst tarafta Hilal Konutları var, 3-4 sene önce onları yıktılar. yeniden yaptılar. Belediye yaptı 3-4 sene kimseye satmadı. Milletın evlerini yıktılar sonra da Kiptaş evlerine gönderdiler, Kartal Cezaevi'nin oralara . Borçlandırıp taksitle sattılar.

Yıktıkları evler ne durumdaydı?

Gecekonduydu onlar, hepsi tek katlı bahçe içinde, alışmışlardı insanlar yerlerine, bir güzellik vardı, bir komşuluk, insanlık vardı. Yıllarını vermişlerdi oraya, su yoktu, yol yoktu. Çeşmeler vardı, gidip oradan su getiriyorduk, şimdi bina yapılıncaya su, mu hepsi bitti. Çok kötüydü ilk başta oralar, insanlar uğraştı, çabaladı.

Sizin evinizden çıkarırlarsa ne yapacaksınız?

Çıkarırlarsa da ne yapacaklar, para verecekler biraz, borçlandırıp TOKİ'den ev aldıracaklar. Ben TOKİ'ye gitmem ki, kalabalığız biz. Bir daire alayım, ne yapayım. İki tane oğlan var, kızları saymıyorum zaten, neneyle dede de var, başımızda üç ev var şu an. Ailecek toplanıp karar aldık arsa alacağız.

Nereden arsa alacaksınız?

Verecekleri parayla başka bir arsa alıp, ev yapacağız. Prefabrik ev bu sefer... Tepeören uydukente, Okan Üniversitesi'nin oralarda köyler var, son şansımız artık...

	1910-1930 PAYITAHTIN GÜNBATIMI	1930-1950 CUMHURİYET HAMLESİ	1950-1983 İÇE PATLAMA	1983- KÜRESELİN BASINCI
	1910	1927	1930	1935
		1940	1945	1950
			1952	1955
			1960	1965
			1970	1975
			1980	1983
			1985	1988
			1995	2002
			2004	2009
			2010	2011
			2012	2013
NÜFUS		680,857	989,944	1,288,771
		741,148	1,466,535	1,742,978
		793,949	2,132,407	2,547,364
		880,568	2,772,768	5,475,982
				6,629,431
				8,803,468
				12,782,960
				13,120,586
				13,463,062
KANUNLAR PLANLAR	salınanın kaldırılması Cumhuriyetin İlanı	belediyeler ve umumî idare zabıta kanunu	çok partili idarene geçiş	yabancı yatırımların teşvik kanunu
		yapı ve yollar kanunu	1957 Eylül Öleyan	Devlet Yasası
		proje planı-avrupa çeheli nazım planı	27 Mayıs darbesi	1961 anayasası
		proje planı-anaadolu çeheli nazım planı		büyük İstanbul nazım planı bürosu kuruldu
				kat mülkiyeti kanunu
				gecekondu kanunu
				12 Eylül darbesi
				24 Ocak kararları
				1980-1983 dönemi İstanbul metropoliten alanı
				uzun süreli teşvik yasası
				büyükşehir belediyesi kanunu
				imar affı
				BOĞAZİÇİ YASASI
				TOKİ Kuruldu, büyükşehir belediyeleleri kuruldu
				imar affı
				tarılabası yıkımları
				1990 ıslah imar planı
				gayrimenkul yatırım ortaklıkların düzenlenmesi
				ekonomik kriz
				plm
				yabancı yatırımların Türkiye'de gayrimenkul
				şahibi olmasına izin veren yasa
				yeni ceza kanunu
				Yıpranan tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların
				yenilenmesi hakkında kanun
				moraliğe yasa
				kentsel dönüşüm yasası: afet riski altındaki
				alanların dönüşürmesi hakkında kanun
				2b yasası-hazine edine oman sınırları dışına
				çıkarılan yerlerin değerlendirilmesi ile hazneye
				ait tarım arazilerinin satışları hakkında kanun
				Mükabilet yasası-yabancıların Türkiye'de
				gayrimenkul edinmesini sağlayan yasa
ULAŞIM	ilk taksitler çalışmaya başladı	demir yollar, kağıt olarak olarak çalışmaya başladı.	menderes dönemi yol genişletme çalışmaları Millîet Caddesi, Ordu Caddesi, Valen Caddesi, Londra Asfaltı, Beşiktaş, Yılız, Zincirlikuyu Asfaltı, Hacıosman Beyiri, Bağdat Caddesi ve Haydarpaşa	sifirceci-harem arabalı vapuru çalışmaya başladı
				Haydarpaşa-gebeze banliyosu elektrikle çalışmaya başladı
				boğazici köprüsü açıldı
				çevre yolu tamamlandı
				FSM köprüsü açıldı
				Jakım 4 levanti metrosu açıldı
				7 lepeye 7 tüneli projesi başladı
				marınaray insaatı başladı
				avcılar, topkapı metrobüsü açıldı
				zincirlikuyu-söğütöçesme hattıyla metrobüs iki kıyayı bağladı
				işşane ve sanayiye metro uzadı
				Kadıköy-kartal metrosu açıldı
				3. köprü inşaatına başlandı
KENTSEL MEKAN	Çok dilli ve çok dilli İstanbul Batılılaşma tutkusu/modernleşme çabaları Göçmenler, sığınmacılar Yabancı şirketler ve çalışanları Belediyelerin ve servislerin gelişimi Kara ve deniz ulaşımı gelişimi Altyapı çalışmaları Yeni semtler (Kadıköy, Marmara sahil, Adalar) Yol ağı sistemi gelişim Yeni açılan ve genişletilen yollar Parklar, anıtlar Otel, sinemalar	Planlamanın ana sorunsalı mevcut kentin ulaşım altyapısının, kamusal alanların, konut alanlarının rasyonel biçimde düzenlenerek modernleştirilmesi Geniş meydan düzenlemeleri (Taksim Gezi, Atatürk Bulvarı, Eminönü Meydanı) Ulaşım yapıları ağı Fabrikalar Sağlıklı bedenler için kamusal mekanlar (Fenerbahçe, Bebek, Nişantaşı Parkları) Kültür yapıları (Radyo Evi, Kadıköy Halkevi, Harbiye Açık hava) Eğitim yapıları Eğlence mekanları, gazinolar Boğaz ve Marmara plajları	Endüstri ve ticaret kenti İşsizlik, kent yoksulluğu Popülist siyaset, hızlı ve plansız kentselme Kırsaldan kente yoğun göç Kamu arazilerinde yasadışı gecekondu Barbaros ve Büyükdere Caddeleri ile kuzeye Londra Asfaltı, Haydarpaşa-Pendik yolu ile doğuya ve batıya genişleme Çevreyolu'nun kuzeyinde artan yerleşme Lojmansız sanayi alanları Gayrimüslimlerin İstanbulu terk etmesi (1920'lerde başlamıştı) Menderes imar operasyonları Motorlu taşıtlara uygun trafik şebekesi Doğu sahil yolu İthal ikameci dönem Tüketim modellerinde değişim Gazino kültürü Büyük ölçekli tüketim zincirleri Kentçi, kentlerarası ulaşım altyapıları Resmî kurum ofisleri, sosyal hizmet binaları Özel şirket ve banka merkezleri	Neoliberal dönem Ulusal ve ulusüstü sermaye Küresel kent İstanbul Turizm merkezi İstanbul Özelleştirmeler Servis sektörü gelişimi Kuzeye yayılma Avmler, lüks iş merkezleri, müzeler, küresel restoranlar Nostalji, eskiye rağbet Kentleşen banliyolar (Ataşehir, Kozyatağı, Pendik, Gebze) Ulusal ve uluslararası göç Soylulaştırmalar kentsel dönüşüm projeleri Yeni ulaşım projeleri Sanayi dönüşümleri Kentsel ayrışma, kutuplaşma Zorunlu tahyiyeler
KONUT	Köçler, konaklar, Boğaz yerleşmeleri Tarihi yapılar harap konut dokusu Aparmanlaşma (Galata, Yeldeğirmeni)	Osmanbey-Siğili yönünde kuzeye Bağdat Caddesi boyunca doğuya genişleyen konut alanları Yeni yaşam biçimleri: apartman, villa Betonaşma apartmanlar (Taksim, Nişantaşı, Harbiye) Marmara kıyıları boyunca eski konakların yerine yapılan modern villalar	Yap-sat apartmanlaşma süreci Kamu eliyle üretilen toplu konutlar Kooperatif ve bankaların geliştirildiği ikramiye apartmanlar Hazine arazilerinde gecekondu	Güvenlikli siteler Rezidanslar Karma kullanımlı büyük ölçekli yapılar Apartman gecekondu TOKİ konutları

Şekil C.1 : Çizelge

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Bengi Gldoğan

Doğum Yeri ve Tarihi: Diyarbakır, 1985

Adres: Eminated PaŐa Cad. Yusuf avuş Sok. No: 20/19 Suadiye, İstanbul

E-Posta: bengigu@gmail.com

Lisans: İTÜ Mimarlık Bölümü

Yüksek Lisans: İT Mimari Tasarım Yüksek Lisans Programı

Mesleki Deneyim ve dller:

2010 Compasso Volante, Never Ending Expo, Milano Politeknik-İT-K_Mansiyon

2010 d3 Housing Tomorrow, New York_ Monterrey sergi seğkisi

Yayın ve Patent Listesi:

Becoming İstanbul: Olgular, Sorunsallar, Metaforlar, *Parklar ve Bahçeler*, Editör: Pelin Derviş, Bülent Tanju, Uğur Tanyeli, Garanti Galeri 2009